AZG NEW PDF.qxd 2/8/2010 11:30 PM Page 1

Ազգ
Azg
9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2010 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 21(4402)
ISSN: 1829-1651

Բուլղարիայի խորհրդարանը մերժել է Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու առաջարկը

ՍՈՖԻԱ, 8 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ՀԱՅԵՐՆ ԱՅՍՕՐ: Բուլղարիայի խորհրդարանը հավանություն չտվեց Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու առաջարկին: Ինչպես գրում է թուրքական Zaman թերթը, ԱՏԱԿԱ կուսակցությունը խորհրդարանական հանձնաժողովում Թուրքիային առնչվող երեք առաջարկ է ներկայացրել: Կուսակցությունը Բուլղարիայի խորհրդարանին կոչ է արել Անկարայից նյութական հատուցում պահանջել Թրակիայից տեղահան արված բուլղարացիների համար, 1896-1913թթ. իրադարձությունները բուլղարական ժողովրդի հանդեպ Օսմանյան կայսրության իրագործած ցեղասպանություն անվանել եւ ճանաչել 1915թ. Հայոց ցեղասպանության փաստը:

Խորհրդարանը մերժել է բոլոր երեք առաջարկները՝ հայտարարելով, որ Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը կարող է բացասական հետեւանքներ ունենալ թուրք-բուլղարական հարաբերությունների համար:

Կոսմետիկ արարներ

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

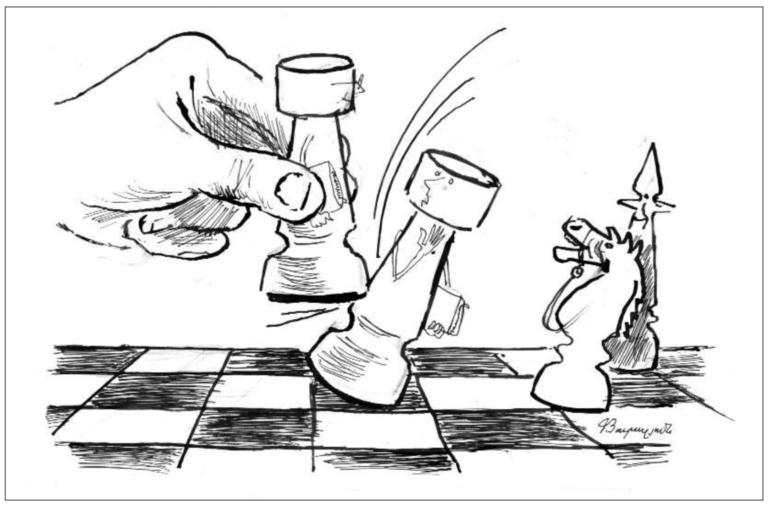

Հայաստանում վերջին շրջանում սովորաբար զբաղված են հայ-թուրքական եւ ղարաբաղյան բանակցությունների մշտական թեմաները շուռումուռ տալով: Այնպես որ այս «գլոբալ» թեմաներից դուրս զարմանալի է մի քիչ, որ կան «մանր» թեմաների հետեւից ընկնողներ, որոնք ժամանակ առ ժամանակ գրում են կադրային փոխարինումների մասին: Դիտավորյալ օգտագործեցինք «փոխարինումներ» բառը, քանի որ այլ բառ մեր իրավիճակում հնարավոր չէ գործածել: Մանավանդ նախագահ Սարգսյանի դեպքում, կարելի է ասել, որ նա երկար մնմնաց՝ կադրային առումով համարյա ոչ մի կարդինալ փոփոխություն չանելով, իսկ այս պահին, թվում է, նրա գլուխը պիտի որ զբաղված լիներ միայն հայ-թուրքական ու ղարաբաղյան խնդիրներով, ուրեմն հազիվ թե մարդ փոխելու խնդիրն այդքան հրատապ լիներ: Հրատապ էր: Հրատապ կլիներ, եթե այսքան ամեն օր տեղեկատվական հոսքերը չփոխարինեին միմյանց՝ փոքրիկ ու մեծ տագնապներով Հայաստանի համար, որն օրին մի նոր շեշտադրում բերելու պարագան ուսումնասիրելու հրամայականով: Ասածս ամրապնդեմ օրինակներով:

Օրինակ՝ հենց երեկ տեղեկություն կար (չճշտված), որ Ալիեւն, իբր, Սոչիում, մարտավարական «պրիյոմ» բանեցնելով, համաձայնել է Մինսկի խմբի համանախագահների ղարաբաղյան կարգավորման առաջարկներին՝ այդպիսով հայկական կողմին որոշում կայացնելու դժվարին վիճակի առաջ կանգնեցնելով, իսկ երկու շաբաթ ժամանակը վերցրել է հայկական կողմը: Եթե այդպես է՝ հիմա, երկու շաբաթը լրանալուց հետո, հայկական կողմն է, որ պետք է դիրքորոշում հայտնի՝ կամ կոշտացնի դիրքերը, կամ համաձայնի վերադարձնել 5 շրջան, ինչը ոչ այս պահին, ոչ էլ առաջիկայում, ոչ տեսականորեն, ոչ գործնականում պատկերացնել հնարավոր չէ: Այս իրավիճակի ճշտումն, անշուշտ, չի ուշանա, բայց եթե դրա մեջ 1 տոկոս ճշմարտություն լիներ, այդպիսի իրավիճակում հայտնված երկրի նախագահը 1 վայրկյան անգամ չէր կարողանա տրամադրել կադրային փոփոխությունների մասին մտածելուն:

Կամ Դավութօղլուի պարագան, երբ նա երեկ փնթփնթում էր, թե Հայաստանի ՍԴ-ն Արձանագրությունների վավերացումը (Թուրքիայի կողմից) անհնար դարձնող որոշում ընդունեց, Սոչիում էլ հայկական կողմը փոխզիջումային դիրքորոշումից հետ է քայլել, եւ ԱՄՆ Կոնգրեսում էլ Ցեղասպանության բանաձեւ է ներկայացվում... եւ այլն, մի խոսքով՝ նվնվում էր, թե կխոչընդոտվի հայ-թուրքականը, ու ըմբռնումով մոտենալու մասին էր հիշել՝ Կոնգրեսի, ԱՄՆ-ի...:

Տես էջ 2

«ԵՐԵՎԱՆ, ԻՄ ՍԵՐ»

Նախագահի լոնդոնյան այցի մասին պաշտոնական պարզաբանում

Նախագահ Սերժ Սարգսյանի մամուլի ծառայությունից երեկ տարածված հաղորդագրությունը մասամբ հստակություն մտցրեց Սերժ Սարգսյանի՝ Լոնդոն կատարելիք այցի խորհրդավորության շուրջը: Ըստ այդմ՝ նախագահ Սարգսյանը այսօր (շաբաթ օրը մենք տեղեկացրել էինք, որ այցը տեղի կունենա փետրվարի 12-ին, էլի լավ է, որ մեկ օր առաջ տեղեկություն ենք տարածում - Մ. Խ.) եռօրյա աշխատանքային այցով կմեկնի Մեծ Բրիտանիայի եւ Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորություն: Պատվիրակության կազմում են Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը, արտգործնախարար Էդվարդ Նալբանդյանը, Երեւանի քաղաքապետ Գագիկ Բեգլարյանը: Նախագահ Սարգսյանը Բուկինգհեմյան պալատում հանդիպում կունենա Մեծ Բրիտանիայի թագուհի Եղիսաբեթ Երկրորդի հետ, լոնդոնյան իր կեցավայրում կընդունի արտգործնախարար Դեյվիդ Միլիբենդին, կհանդիպի արքայազն Չարլզի հետ: Հայաստանի նախագահը Վինձորյան պալատում ներկա է լինելու արքայազն Չարլզի եւ Հայաստանի նախկին վարչապետ Արմեն Սարգսյանի նախաձեռնած «Երեւան, իմ սեր» նախագծի մեկնարկ-ընդունելությանն ու համերգին. նախագահի մամուլի ծառայությունը մանրամասնել է, որ այս ծրագրի շրջանակում նախատեսվում է Երեւանի կենտրոնի 4 պատմաճարտարապետական արժեք-շինության նորոգում: Նախագահ Սարգսյանը կհանդիպի նաեւ այս նախագծի մեկնարկի առիթով տարբեր երկրներից Մեծ Բրիտանիա ժամանած հայկական սփյուռքի ներկայացուցիչների հետ: Այս բոլորը՝ վաղը, իսկ արդեն փետրվարի 10-ին նախագահ Սարգսյանը ելույթ կունենա Լոնդոնի միջազգային հարաբերությունների թագավորական ինստիտուտում՝ անդրադառնալով տարածաշրջանային անվտանգության խնդիրներին, Հայաստան-Թուրքիա կարգավորման ներկա փուլին, ղարաբաղյան կարգավորման բանակցային գործընթացին: Նախագահ Սարգսյանը ներկա է գտնվելու նաեւ Լոնդոնի «Թեյթ» ժամանակակից արվեստի թանգարանում ամերիկահայ հռչակավոր նկարիչ Արշիլ Գորկու ստեղծագործական հարուստ ժառանգությունը ներկայացնող ցուցահանդեսի բացմանը: Լոնդոնում նախատեսվում է Հայաստանի նախագահի հարցազրույցը «Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերությանը:Կարեւոր համարվող այս ուղեւորության մանրամասները կճշտվեն արդեն այցի ընթացքում տարածվելիք պաշտոնական եւ անպաշտոն տեղեկությունների եւ Լոնդոնում նախագահ Սարգսյանի ելույթի շեշտադրումների հիման վրա:

Մ. Խ.

Հանդիպում ՕԵԿ ղեկավարության հետ

Փետրվարի 6-ին Արմենական-ՌԱԿ-ի ատենապետ Հակոբ Ավետիքյանը, վարչականներ Արմեն Մանվելյանը եւ Սիրո Գեւորգյանը «Օրինաց երկիր» կուսակցության գրասենյակում հանդիպեցին կուսակցության ղեկավարության՝ կուսակցության նախագահ եւ Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Արթուր Բաղդասարյանի, ՕԵԿ-ի քաղխորհրդի անդամներ Հեղինե Բիշարյանի, Միեր Շահգելդյանի, Ստեփան Ասլանյանի եւ Անդրանիկ Ավետիսյանի հետ: Միջկուսակցական հարաբերությունների շրջանակներում տեղի ունեցած հանդիպումը անցավ ջերմ եւ գործնական մթնոլորտում: Արմենական-ՌԱԿ ատենապետ Հակոբ Ավետիքյանը ներկայացրեց կուսակցության ծավալած գործունեությունը Հայաստանում եւ սփյուռքում: Նույնը արեց նաեւ պրն Արթուր Բաղդասարյանը: Հանդիպման ընթացքում կողմերը եկան համաձայնության՝ ընդլայնելու միջկուսակցական հարաբերությունների շրջանակները տարբեր ոլորտներում:

Ադրբեջանն՝ առանց ռազմատունչ կոչերի

Ադրբեջանական «ԱՊԱ» գործակալությանը տված հարցազրույցում Մինսկի խմբի ռուս համանախագահ **Յուրի Մերզլյակովը** հայտարարել է, որ հակամարտող կողմերը դեռեւս չեն ներկայացրել իրենց առաջարկությունները մադրիդյան սկզբունքների վերաբերյալ: Մերզլյակովը շեշտել է, որ այդ փաստաթղթի վերաբերյալ կողմերի միջեւ դեռեւս համաձայնություն չկա: Իսկ տարածաշրջան կատարելիք հաջորդ այցի ժամկետների մասին խոսելիս Մերզլյակովն ընդգծել է, որ դա տեղի կունենա այն ժամանակ, երբ «կողմերից ստանան առաջարկություններ, հետո միայն մտածեն շրջագայության մասին»:

Միեւնույն ժամանակ Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարարության մամուլի խոսնակ **Էլհան Պոլուխովը** «Դեյ.ազ»-ին տված հարցազրույցում նշել է, որ Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման գործընթացում Բաքուն մեծ հույսեր ունի. «Այս հակամարտության լուծումը կախված է Մինսկի խմբի ակտիվությունից, եւ գործընթացում անցյալ տարվա ինտենսիվությունը պետք է պահպանել նաեւ այս տարի: Սա իր հերթին թույլ կտա որոշակի առաջընթաց ակնկալել: Ադրբեջանն, իր հերթին, պատրաստ է աջակցել այդ դինամիկայի զարգացմանը», ընդգծել է Պոլուխովը:

Հ. Ա.

Հայ-թուրքական քննարկումներ ԱՄՆ-ում

Փետրվարի 11-ին Նյու Յորքում The New Cetury Foundation-ը եւ Ֆլետչերի ակումբը կկազմակերպեն հայ-թուրքական բանավեճ-քննարկումներ: Հայաստանից այդ միջոցառմանը կմասնակցի նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ Վիգեն Սարգսյանը, իսկ թուրքական կողմը կներկայացնի ՄԱԿ-ում Թուրքիայի ներկայացուցիչ Էրդյուրգրուլ Աբականը: Վիգեն Սարգսյանը Նյու Յորքում նաեւ զեկույցով հանդես կգա Միջազգային ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնում: Հայկական պատվիրակությունը ԱՄՆ-ում հանդիպումներ կունենա նաեւ այդ երկրի պետքարտուղարությունում:

ՀԱՊԿ-ում դրականորեն է ընդունվել ՌԴ-ի նոր ռազմական դոկտրինը

ՄՈՍԿՎԱ, 8 ՓԵՏՐՎԱՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպության քարտուղարությունում դրականորեն է ընդունվել ՌԴ-ի նոր ռազմական դոկտրինը: «Ողջունում ենք այդ ռազմավարական փաստաթղթի հայտնվելը, որն արտացոլում է ռազմական անվտանգության ապահովման ոլորտի նոր իրողությունները: ՀԱՊԿ-ի համար չափազանց կարեւոր է, որ Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպության շրջանակներում հավաքական անվտանգության համակարգի ամրապնդումը եւ նրա ներուժի մեծացումը դասվել է զսպման եւ հակամարտությունների կանխման ուղղությամբ Ռուսաստանի հիմնական խնդիրների շարքին»,- հայտարարել է ՀԱՊԿ-ի գլխավոր քարտուղար **Նիկոլայ Բորդյուժան**:

Նրա խոսքով՝ դրական է ընկալվել նաեւ հստակ դրույթն այն մասին, որ «Ռուսաստանի Դաշնությունը ՀԱՊԿ-ի անդամ պետությունների վրա զինված հարձակումը դիտում է որպես ագրեսիա ՀԱՊԿ-ի անդամ բոլոր պետությունների դեմ եւ այդ դեպքում միջոցներ կձեռնարկի Հավաքական անվտանգության վերաբերյալ պայմանագրին համապատասխան»: «Դրանով իսկ ռազմական նոր դոկտրինը հաստատում է Ռուսաստանի դաշնակցային պարտավորությունները Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպության շրջանակներում»,- ընդգծել է Բորդյուժան:

Թուրքիան «ադրիլի 24»-ից չի վախենում

Դավութօղլուն մեղադրում է հայկական կողմին ու խոսում հայ-թուրքական հարաբերություններում սկսվող «սառցապատումից»

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հայ-թուրքական գործընթացը, սահմանի բացման բանակցությունները ու այս ուղղությամբ տրամաբանությանը համահունչ ստորագրված հայ-թուրքական Արձանագրությունների ստորագրման պահից աղմուկն ու դժգոհությունը գրեթե համատարած էին: Հայ-թուրքական հարաբերությունների նորմալացմանը, ըստ Արձանագրությունների, ձգտող բանակցույթուններին մասնակցություն ունեցած ուժերից զատ մնացածն առիթ ու հնարավորություն ունեին դժգոհություն կամ գոնե մտահոգություն հայտնելու:

Մի որոշ ժամանակ անց արդեն դժվար է գնահատել, թե ով եւ ինչու է դժգոհում, առավել եւս արդեն իսկ խոսում դժվարությունների, խնդիրների, պայմանների ու նախապայմանների առաջացման, առաջ քաշման ու էլ չգիտես ինչպես հայ-թուրքական հարաբերություններում խոչընդոտների ձեւավորման մասին: Սակայն, երբ այդ մասին բարձրաձայնում են Թուրքիայից, այն էլ բարձրագույն ղեկավարության մակարդակով, կարելի է ամենայն հանգստությամբ ենթադրել, որ գործընթացն առնվազն «սառեցվել է», ճիշտ այնպես, ինչպես մարմանդ կրակի վրա «սառեցված են» մնում ղարաբաղյան հակամարտությունն ու դրա նման էլի մի քանիսը մեր տարածաշրջանում:

Թուրքիայի արտգործնախարար Ահմեդ Դավութօղլուի այցելությունը Մյունխենի հետաքրքրությունների բավականին զգալի շրջանակով կարելի է բնութագրել, սակայն առավել հետաքրքրական են մի քանի դրվագներ: Թուրքայի ԱԳ նախարարը Մյունխենից վերադառնալիս թուրք լրագրողներին ասել է, թե իրեն անհանգստացնում են վերջին շրջանում տեղի ունեցած երեք իրադարձություններ, որոնք, ըստ թուրք դիվանագետի, չեն կարող պատահականություն լինել:

Տես էջ 3

ԹԵՐԱՀԱՎԱՏ

Կիսատխուր ժպիտով

Կեցցե՛ մեր կառավարությունը՝ ամենախելացի ու ամենահոգատար կառավարությունն աշխարհում: Նախարարներն ու բազմատեսակ-բազմանուն վարչությունների-բաժինների ղեկավարները տքնում են, ջանք, եռանդ ու ժամանակ չեն խնայում՝ մեկը մյուսից արդարամիտ, կշռադատված ու հիմնավորված որոշումներ ընդունելու եւ օրինագծեր ստեղծելու համար: Դե իսկ մեր խորհրդարանի անխոնջ պատգամավորներն առավոտից երեկո, մեկ-մեկ էլ՝ գիշերից առավոտ, տուն-տեղ, քուն-դադար, անձնական հարցեր ու բիզնեսներ մոռացած-մի կողմ դրած՝ ամեն ինչ անում են ժողովրդասեր, ժողովրդամետ, ժողովրդավար... (չէ, այս մեկը կապ չուներ) օրենքներ ընդունելու, ժողովրդի կյանքը ժամ առաջ բարելավելու, Հայաստան պետության անվտանգությունն ապահովելու, տնտեսությունն էլ հզորացնելու համար:

Ինչ ասես արժեր թեկուզ կառավարության՝ վերջերս ընդունած որոշումը՝ երիտասարդ ընտանիքներին բնակարան ձեռք բերելու համար արտոնություններ տալու մասին: Եթե ամսական մոտ 1000 դոլար եկամուտ ունես, ընտանիքիդ տարիքային գումարն էլ չի գերազանցում 60-ը, ուրեմն այս որոշումը հենց քո համար է: Շտապիր հերթագրվել-ցուցակագրվել՝ հիպոթեկային վարկ ձեռք բերելու եւ այնքան բաղձալի բնակարանի տեր դառնալու համար: Մի փոքր պրոբլեմ կա միայն. պետք է ամսական 130 հազար վճարես ոչ այն է՝ բանկին, ոչ այն է՝ պետությանը, բայց դա ոչինչ. 10 տարի է՝ կմթնեն-անց կկենան: Ի՞նչ, ձեր եկամուտը չի գերազանցում 500 դոլա՞րը: Հըմ... Պետք է մտածել: Լա՛վ, դա էլ լուծելի հարց է՝ պետք է պարզապես ուռճացված աշխատավարձի վերաբերյալ տեղեկանք ճարել-դասավորել: Էլի պրոբլեմ կա՞, դու երեսունմեկ տարեկան ես, կինդ՝ երեսո՞ւն: Դե դա արդեն չեղավ, էլ ինչո՞ւ էիր այսքան ժամանակ կայծկլտացող աչքերով հետաքրքրվում պայմանների մասին, ինձ էլ ստիպում երկար-բարակ բացատրություններ տալ: Մեղքը քոնն է, մի քիչ էլ՝ կնոջդ. ձեզ ով էր ասում այդքան արագ անցնել 30-ի շեմը, ու դեռ մի բան էլ սեփական բնակարան ցանկանալ, չէի՞ք զգում, որ ուր որ է՝ հայրենի կառավարությունը պետք է հիշի-առանձնացնի երիտասարդ ընտանիքներին ու նրանց համար որոշում-օրենք ընդունի, ճիշտ է՝ մի քիչ կյանքից կտրված, մի քիչ հեռու իրականությունից, մի քիչ էլ՝ ոչ քեզ համար, բայց դե...

Դու արդեն 25 տարեկան չես, ոչ էլ՝ դեռ թոշակառու, բայց ցանկանում ես, որ քեզ էլ մեկ-մեկ հիշեն կառավարական այրերն իրենց որոշումներո՞ւմ: Բարդ հարց է: Բայց եւ չարժե հուսահատվել. պետք է պարզապես ցանկանալ ու հավատալ, որ երբեւէ կգան ավելի լավ ժամանակներ, ավելի լավ օրեր, երբ օրենքով ապահովված կլինեն բոլորի՝ անկախ տարիքից, սեռից, որեւէ պաշտոնյայի կամ մեծահարուստի վարորդի օգնականի ընկերոջ հետ ունեցած ծանոթության աստիճանից, անխտիր բոլորի հավասար հնարավորությունները՝ իրենց աշխատանքով ընտանիքի կենսամակարդակը բարձրացնելու, կյանքը ավելի դյուրին դարձնելու համար: Եվ ամենակարեւորը՝ վստահ լինել, որ դիմացինը ոչնչով առավել չէ քեզանից, եւ դու էլ առավել չես դիմացինից: Պարզապես... Պարզապես պետք է կիսատխուր-թերահավատ ժպտալու փոխարեն մի քիչ հավատալ, մի քիչ երազել, որ երբեւիցե յուրաքանչյուրս կարող ենք հանգիստ խղճով գոնե մտածել՝ կեցցե մեր կառավարությունը, ամենախելացի ու ամենահոգատար կառավարությունն աշխարհում: Եվ դա՝ առանց հեգնանքի նշույլի:

ԱՐԾՐՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ
Report.am

ԱՊԱՀՈՎՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Կմշակվի պարենային անվտանգության հայեցակարգ

Ազգային անվտանգության ռազմավարությանը համապատասխան կմշակվի Հայաստանի պարենային անվտանգության հայեցակարգ:

Հայեցակարգի մշակման միջգերատեսչական աշխատանքային խմբի՝ փետրվարի 8-ին կայացած նիստը վարել է Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Արթուր Բաղդասարյանը:

Ազգային անվտանգության խորհրդի որոշման եւ հանրապետության նախագահի կարգադրության համաձայն՝ հայեցակարգը պետք է մշակվի եւ անվտանգության խորհրդում հաստատվի 2010 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում:

Ընդգծելով պարենային անվտանգության բացառիկ կարեւորությունը՝ **Արթուր Բաղդասարյանը** նշել է, որ երկրի պարենային անվտանգության եւ պարենային անկախության հիմնախնդիրների լուծումը ենթադրում է գյուղատնտեսության ոլորտի մրցունակության բարձրացում եւ ենթակառուցվածքային ու ինստիտուցիոնալ բարեփոխումների շարունակական իրականացում: Պետք է մշակել այնպիսի հայեցակարգ, իրականացնել այնպիսի միջոցառումներ, որոնք հնարավորություն կտան լուծելու մեր երկրի պարենային ապահովվածության եւ անվտանգության խնդիրներն ինչպես ամենօրյա պայմաններում, այնպես էլ արտակարգ իրավիճակներում կամ ճգնաժամային պայմաններում:

Պետք է մշակվի ու հաստատվի այնպիսի փաստաթուղթ, որը հնարավորություն կտա բարձրացնելու Հայաստանի պարենային ապահովվածության ու անվտանգության մակարդակը, արդյունքում՝ ձեւավորել այնպիսի կայուն համակարգ, որը մեր երկրում կխթանի տեղական արտադրությունը, հատկապես՝ գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ոլորտում, եւ նվազագույնի կհասցնի ներմուծումներն այլ երկրներից, կբարձրացնի մեր երկրի պարենային ինքնաբավության մակարդակը:

Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարի մամուլի գրասենյակ

Հայաստանի պաշտպանության նախարարը Ֆրանսիայում է

Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանի գլխավորած պատվիրակությունը փետրվարի 8-ին հնգօրյա պաշտոնական այցով մեկնել է Ֆրանսիա:

Այցի շրջանակներում նախատեսված են նախարարի հանդիպումներ Ֆրանսիայի պաշտպանության նախարարի, զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Ժան-Լուի Ժորժելենի, Ֆրանսիայի նախագահի հատուկ գլխավոր շտաբի պետ, ադմիրալ Էդուար Գիյարի, Ֆրանսիայի ԱԺ պաշտպանության եւ զինված ուժերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Գի Տեսիեի, Ռազմավարական հետազոտությունների հիմնադրամ-ինստիտուտի տնօրեն Կամիլ Գրանի, Հայ առաքելական եկեղեցու Ֆրանսիայի թեմի առաջնորդ Նորվան արք. Զաքարյանի եւ ֆրանսահայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ:

Այցի ընթացքում նախատեսված են նաեւ ՀՀ պաշտպանության նախարարի հարցազրույցները ֆրանսիական Le Monde օրաթերթին եւ Les Nouvelles d´Armenie ամսագրին:

Հ. Ա.

Ազգային ժողովում մամուլի քարտուղար է, որ փոխվում է

Ազգային ժողովի կայքում տեղեկատվություն էր տեղադրված, որ ԱԺ նախագահի մամուլի քարտուղար Նաիրի Պետրոսյանն, այլ աշխատանքի տեղափոխվելու կապակցությամբ, ազատվել է աշխատանքից: Նա մի երկար ու ջերմ (շնորհակալական) խոսք էր ուղղել ԱԺ նախագահին՝ նրա ղեկավարությամբ արդյունավետ աշխատելու համար, իսկ խորհրդարանը մի յուրահատուկ քաղաքական դպրոց էր համարել, որը հնարավոր էր դարձրել նրա ներկայությունը քաղաքական կյանքի կարեւորագույն զարգացումներին: Իր խոսքի վերջում նա նաեւ հույսով էր, որ լրագրողներին եւս օգտակար է եղել՝ նրանց մասնագիտական պարտականությունները կատարելիս, եւ նոր հույս հայտնել, թե ապագայում շատ ջերմ հանդիպումների առիթներ կլինեն: Առիթների մասով. ըստ լրագրողամերձ աղբյուրների, Նաիրի Պետրոսյանին այլ պատասխանատու աշխատանք են առաջարկել նախագահականում, ըստ որոշ տեղեկությունների՝ հնարավոր է նա փոխարինի այնտեղ աշխատող պաշտոնյաներից մեկին: Այսպես թե այնպես՝ շուտով հայտնի կլինի՝ ո՞ր պաշտոնյային է փոխարինելու նա:

Ի դեպ, նույն Ազգային ժողովի կայքում լուր կար նաեւ, որ ԱԺ նախագահը մեկնել է Գերմանիա՝ բուժզննում անցնելու:

Կոմեդիկ արարներ

1-ին էջից

Այսինքն՝ պարզ է, որ այս մի ուղղությամբ էլ նոր իրավիճակ է, ու մեր երկրի նախագահին այս ուղղությամբ էլ միտք պետք է զբաղեցնի ու ժամանակ չունենա կարծես:

Դե հիմա ասեք՝ ամեն օր այսպիսի տեղեկատվական հոսքով շրջապատված երկրի նախագահը կարո՞ղ է իր տան ներսը կարգի բերել, թե հա ուշադրությունը պատերից դուրս է պահելու: Այնուամենայնիվ՝ մերոնք շարունակում են խոսել նախարարափոխությունից: Ու այնպիսի անուններ են ասում, որ զարմանք չէ, ծիծաղ են շարժում, ու հենց հայկական գրոտեսկի ողջ պերճանքով են պատում «սլուխը»: Ահա՝ Աղվան Հովսեփյանին փոխարինում են մարդու իրավունքների պաշտպանով. այսինքն այսպիսի պարադոքս միայն Հայաստանում է հնարավոր պատկերացնել՝ «պո իդեի» գլխավոր դատախազը մարդու իրավունք պիտի որ խախտած լինի (չենք ասում՝ խախտել է, տեսականորեն), ՄԻՊ-ն էլ մարդու իրավունք պաշտպանի, բա դրա հակառակը պատկերացնո՞ւմ եք: Եթե պատկերացնում եք՝ մեզ, ուրեմն, ՄԻՊ պետք չէ, կամ էլ՝ հիմա արդեն Աղվան Հովսեփյանը կարող է ՄԻՊ աշխատել: Այդպիսի փոփոխության իմաստը ո՞րն է: Կամ՝ ԱԱԾ տնօրենին, իբր, փոխարինելու է ՍԴ նախագահը չէ, այլ՝ նրա եղբայրը: Այսինքն՝ այստեղ կարեւորում են լուրի այն մասը, թե ո՞վ ում է փոխարինելու եւ ոչ թե այն, թե արդյո՞ք անկաշառ, պրոֆեսիոնալ, բարձր հեղինակությամբ մեկն է փոխարինելու թոշակի գնացողին: Մի խոսքով՝ եթե կադրային փոփոխությունների վերաբերյալ լուրերի տրամաբանությանը հետեւես, իսկ դրանք հաճախ իրականություն են դառնում, ոչ թե պաշտոնյաներին փոխում են՝ պրոֆեսիոնալ բարձր որակների, նոր մտածող պաշտոնյաներով լիցքավորելու համար համակարգը, այլ ինչպես միշտ՝ մեկ շրջանակի մարդկանց մեկ այլ շրջանակի մարդկանցով փոխարինելու գործելակերպին համապատասխան: Եթե այս կերպ՝ տարիներով աշխատած կարգով պետք է փոխարինումներ լինեն, որոնք որակապես չեն փոխելու մեր կյանքը, չեն փոխելու կառավարման ավանդույթները, ապա ինչո՞ւ մարդկանց փոխել: Եթե միայն վերեւներին հավատարիմներով լիցքավորելն է գլխավոր պատճառ, դա հասարակությանը ոչինչ չի տալու, ինչպես որ մինչեւ հիմա չի տվել. մի խումբ մարդկանց շրջանակ կա, որոնք տասնամյակից տասնամյակ, նախագահափոխությունից նախագահափոխություն փոխարինում են միմյանց, եւ դրանց բոլորին հասարակությունը շատ լավ ճանաչում է՝ ոչինչ նոր, նրանց կազմած կուռ շրջանը ոչ մի օտար ոչ կարող է ճեղքել, ոչ ներս մտնել՝ նրանք, նրանց որդիներն ու դուստրերը, նրանց զարմիկներն ու սանիկները: Եթե այդպես են փոփոխություններ արվելու, եթե քվոտաները նույն կերպ շարունակելու են ծառայել անձերի ու խմբերի, այդպիսի փոփոխություններ ավելի լավ է չարվեն, ու փոփոխությունների գաղափարն արժե հետաձգել այնքան, մինչեւ որակի ու պրոֆեսիոնալիզմի պահանջարկ առաջանա: Իսկ այնպես՝ հասարակությունը հերթական անգամ նայելու է կոմեդիկ արարողակարգին, որը ոչ խնդիր է լուծելու, ոչ հասարակության կարիքներին դարման է դառնալու:

«Նաիրիտում» ստորագրվեց կոլեկտիվ պայմանագիր

«Նաիրիտ գործարան» ՓԲ ընկերությունը եւ ընկերության արհեստակցական կազմակերպությունը փետրվարի 8-ին ստորագրել են կոլեկտիվ պայմանագիր, որը ոչ միայն կարգավորում է սոցիալ-աշխատանքային (տնտեսական) հարաբերությունները «Նաիրիտի» աշխատողների եւ գործատուի միջեւ, այլեւ նախատեսում է սոցիալական երաշխիքներ՝ սահմանելով գործատուի եւ արհմիության փոխադարձ իրավունքներն ու պարտականությունը:

«Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն Վ. Մելքոնյանի եւ արհմիության նախագահ Հ. Թադեւոսյանի կողմից կոլեկտիվ պայմանագրի կնքման արարողությանը ներկա էին ՀՀ արհմիությունների կոնֆեդերացիայի նախագահ Է. Թումասյանը, ՀՀ էներգետիկայի փոխնախարար Ա. Սիմոնյանը, «Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ խորհրդի անդամները, արտադրությունների արհմիութենական կազմակերպությունների նախագահները, պաշտոնատար այլ անձինք:

ՀՀ արհմիությունների կոնֆեդերացիայի նախագահ Է. **Թումասյանը** նկատեց, որ այս պայմանագիրը, գործատուի եւ աշխատողի փոխհարաբերությունների հստակության, ինչպես նաեւ վերջիններիս շահերի պաշտպանության տեսանկյունից, կարելի է համարել օրինակելի:

Կոլեկտիվ պայմանագիրը հստակեցնում է աշխատակիցների աշխատանքի եւ հանգստի ժամանակը, աշխատանքի անվտանգության եւ առողջության պահպանման պայմանները, երաշխավորում է ինչպես աշխատանքի եւ արձակուրդի վարձատրությունը՝ ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան, այնպես էլ կոլեկտիվի սոցիալական զարգացումը, ամրագրում է արհեստակցական կազմակերպության պարտավորություններն ու գործունեության երաշխիքները:

«Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ հասարակայնության եւ ԶԼՄ-ների հետ կապերի ծառայություն

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԸ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ 529353

Համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսութեամբ կամ համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում:
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:

“AZG” Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Երկու հայկական փայլուն քայլեր` արկածախնդիր Թուրքիայի դեմ

Վերջին ժամանակներում փոփոխություններով եւ անակնկալներով լի մեր տարածաշրջանում` Հայաստանի ձեռնարկած «ֆուտբոլային դիվանագիտության» ֆոնին, աստիճանաբար պարզ են դառնում ժամանակակից Թուրքիայի նպատակներն ու դրանց հասնելու համար ունեցած հիմքերը: Թուրքիան գերազանց աշխարհագրական դիրք ունեցող երկիր է, սակայն ունի բազում խնդիրներ` Կիպրոսի հարց, Իսրայելի, ավելի ճիշտ իսրայելաամերիկյան «ճակատի» հետ խնդիրներ, եւ, իհարկե, Հայոց ցեղասպանություն: Եթե այս ամենին գումարենք նաեւ ներքին թուրքական խնդիրները, օրինակ` քրդերի հետ կապված, ապա շատ ավելի տեսանելի կլինի, որ մեզանում, չգիտես ինչու «մեծ դիվանագետի» համբավն ունեցող Թուրքիան ունի բազմաթիվ խոցելի տեղեր: Եվ, ահա, այս նույն Թուրքիան փորձում է լուրջ դերակատարում ունենալ Կովկասում, մասնավորապես` Ղարաբաղի հարցի լուծման մեջ: Հաշվի առնելով, որ ամբողջ աշխարհում տեղի են ունենում հետաքրքրական փոփոխություններ. աշխարհն աստիճանաբար դառնում է բազմաբեւեռ, Անկարան այսօր զբաղված է իր նոր տեղի փնտրտուքով:

Ըստ «Նորավանք» գիտակրթական հիմնադրամի տնօրեն **Գագիկ Հարությունյանի**` Կովկասը, բնականաբար, անմասն չէ համաշխարհային բազմաբեւեռացումից. «Տարածաշրջանում նկատվում են ԱՄՆ-ի որոշակի նահանջ եւ ռուսական գործոնի աճ, իսկ թուրքերը փորձում են օգուտ քաղել այս հանգամանքից` ակտիվացնելով շփումները Մոսկվայի հետ,- նշեց Հարությունյանը: Ինչ վերաբերում է կոնկրետ Ղարաբաղի հարցին, ապա մենք պետք է հասկանանք, որ Թուրքիան միշտ էլ հակամարտող կողմ է եղել այս հարցում, եւ եթե Ադրբեջանը Ղարաբաղի հետ կապված ունի միայն մարտավարական խնդիրներ, Անկարան այստեղ սեփական ռազմավարական խնդիրներին է հետամուտ»:

Սակայն, ի տարբերություն Թուրքիայի, որը բազմաբեւեռ աշխարհում աշխատելու փորձ չունի, Հայաստանն, ըստ Հարությունյանի, ունի այդ փորձը, որը թերեւս հնարավորություն է տվել Երեւանին հայ-թուրքական գործընթացում կատարելու երկու փայլուն դիվանագիտական քայլեր. «Նախ եւ առաջ ՀՀ նախկին նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի այցը Իրան: Սա ցույց տվեց, որ նախ Հայաստանի իշխանությունները շարունակական են, իսկ դա շատ լավ է: Երկրորդ մեր փայլուն քայլը ՀՀ ՍԴ-ի ընդունած փաստաթուղթն է, սա էլ իր հերթին ցույց տվեց, որ Հայաստանը հետեւողական է իր սահմանադրության պահպանմանը, որն, ի դեմ, ողջունեց միջազգային հանրությունը», շեշտեց Հարությունյանը: Ինչ վերաբերում է հայ-թուրքական գործընթացների ներկա փուլին, ապա Հարությունյանը կարծիք հայտնեց, որ դրանք ամենեւին էլ փակուղում չեն. «Բացի Հայաստանից եւ Թուրքիայից, այստեղ կա նաեւ միջազգային հանրություն, որը մեծ ակնկալիքներ ունի այս գործընթացներից: Իհարկե, բուն վավերացումը կարող է երկար ձգվել, սակայն կանգ չի առել եւ դժվար թե կանգ առնի», ընդգծեց Հարությունյանը, որին միացավ նաեւ Արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն **Ռուբեն Սաֆրաստյանը**:

«Խոսքն այսօր փակուղու մասին չէ, պարզապես Թուրքիան ուզում է ժամանակ շահել. նրանք ուզում են իրենց «առեւտուրը» ԱՄՆ-ի հետ դարձնել ավելի առարկայական», նկատեց Սաֆրաստյանը: Սակայն մոտակա 2 ամիսների ընթացքում, ըստ թուրքագետի, Թուրքիայից սպասելի են որոշ քայլեր, քանի որ այժմ գործընթացն առաջ տանելու հերթը Թուրքիայինն է: Իր առաջ քաշած «երկու ամիսը» Սաֆրաստյանը պայմանավորեց նրանով, որ Անկարան մեծ ճնշումների է ենթարկվում Վաշինգտոնի եւ Մոսկվայի կողմից. «Այստեղ պետք է վերջապես հասկանալ, որ ամենեւին պետք չէ Թուրքիայի արտաքին քաղաքականությունը գերագնահատել: Այն, մանավանդ վերջին ժամանակներս, բավական արկածախնդիր է դարձել: Թուրքական պետությունն այսօր չնայած կուտակել է հսկայական քաղաքական եւ տնտեսական ներուժ եւ ուզում է դառնալ տարածաշրջանային գերտերություն, գերտերությունները եւ առաջին հերթին հենց Թուրքիայի հարեւանները համաձայն չեն այդ նեոօսմանական գաղափարներին, քանի որ նրանցից շատերը եղել են Օսմանյան կայսրության գերիշխանության տակ», նկատեց Սաֆրաստյանը: Իսկ, որ ԱՄՆ-ը ճնշելու է Անկարային` Հայոց ցեղասպանության «տեսքով» (որքան էլ, որ տհաճ է դա մեզ համար- Հ.Ա.), թուրքագետը համոզված է, ավելին, նա չբացառեց, որ հենց այս տարի Վաշինգտոնը կարող է օրենքի ուժ տալ Հայոց ցեղասպանության բանաձեւին. «Ներկայումս ԱՄՆ-ի քաղաքական վերնախավում գրեթե բոլորը, սկսած նախագահ Օբամայից, սենատոր եղած ժամանակ պաշտպանում էին հայկական բանաձեւերը, սա նախկինում երբեք չի եղել», ընդգծեց Սաֆրաստյանը:

Վերջում երկու բանախոսներն էլ անդրադարձան հայ-ադրբեջանական պատերազմի վերսկսման վտանգին: Նրանք երկուսն էլ կարծիք հայտնեցին, որ նախ միջազգային հանրությունը երբեք թույլ չի տա պատերազմ այս կարեւոր տարածաշրջանում, բացի այդ. «Խաղաղության ամենակարեւոր երաշխիքը հայկական մարտունակ բանակն է», շեշտեց Գագիկ Հարությունյանը:

ՀՈՎԻԿ ԱՓՅԱՆ

ԲԱՔՈՒ

Ադրբեջանցի վերլուծաբաններ. «Ղարաբաղյան պատերազմի վերսկսման հավանականությունը մեծ չէ»

Մեկնաբանելով ԱՄՆ Ազգային հետախուզության տնօրեն Դենիս Բլերի հայտարարությունը, թե Ադրբեջանի եւ Հայաստանի միջեւ ռազմական գործողությունների վերսկսման հավանականությունը մեծացել է, Eurasianet էլեկտրոնային պարբերականի քաղաքական մեկնաբան, վերլուծաբան **Շահին Աբասովը** նկատել է, որ Բլերն ընդամենը ուրվագծել է ընդհանուր մի պատկեր` մատնանշելով կոնֆլիկտային մի շարք տարածաշրջաններ: «Ամենայն հավանականությամբ, նա նկատի չի ունեցել հայ-ադրբեջանական զինված բախման վերսկսման կոնկրետ ու վերահաս հնարավորություն: Ռազմական գործողությունների սկսումը երկու երկրների միջեւ քիչ հավանական է»:

Վերջին շրջանում նկատվող բանակցային ակտիվությունն, ըստ Աբասովի, երկակի բնույթ ունի: «Չնայած գործընթացն ակտիվացել է, ինչն, ըստ էության, դրական է, այն կարող է հանգեցնել երկու արդյունքի` կամ կարգավորմանը միտված դրական բեկման, կամ առավել հետընթացի: Իսկ հետընթացը միշտ էլ հղի է ռազմական գործողությունների վերսկսման վտանգով»:

Հայ-ադրբեջանական զինված հակամարտության վերսկսումը քիչ հավանական է համարել նաեւ «Երրորդ հայացք» տեղեկատվական-վերլուծական գործակալության գլխավոր խմբագիր, քաղաքական մեկնաբան **Ռաուֆ Ռաջաբովը**: Այդ գնահատականը նա հիմնավորել է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ղեկավարների խոհեմ կեցվածքով: Նա այս փուլում ոչ տեղին ու վնասակար է համարել Մինսկի խմբի համանախագահ երկրի բարձրաստիճան պաշտոնյայի հայտարարությունները պատերազմի վերսկսման հավանականության մասին, քանի որ դրանք չափազանց զգայուն են ընկալվում Ադրբեջանում եւ Հայաստանում:

Հ. Հ.

«Դուք ձեզ հետ տարաք խաղաղությունն ու հաջողությունը»

Ասում է Դիարբեքիրի քաղաքապետը հայերին

Թուրքական Մարդան քաղաքում ստեղծված կրոնական կազմակերպությունը, որը գտնվում է «Դեմոկրատական հասարակայնության կոնգրես»-ի կազմում, անցկացրել է միջոցառում, որին մասնակցել են քրդական «Խաղաղություն եւ ժողովրդավարություն» կուսակցության նորընտիր ղեկավար Սելահաթին Դեմիրդաշն ու իր կուսակից ընկերներ` եզդիներ, ասորիներ, հայեր եւ այլք:

Թուրքական «Թուրքթայմի»-ի տեղեկացմամբ, միջոցառմանը «բավական հանդուգն» ելույթ է ունեցել Դիարբեքիրի (Տիգրանակերտ) ազգությամբ քուրդ քաղաքապետ Օսման Բայդեմիրը: Նա հայտարարել է. «Երբ այստեղ ապրում էին հայեր, ասորիներ եւ քրդեր` ստեղծելով կրոնական բազմազանություն, դա միայն խորհրդանշում էր մեր ընդհանուր հաջողությունը, համբերությունը եւ հիմքեր էր տալիս հետագա զարգացման եւ հաջողությունների համար: Սակայն եկան նոր ժամանակներ, այդ մարդիկ ստիպված գնացին այս վայրերից: Ես խոսում եմ այս մասին` ապրելով մեծ ցավ: Այսօր Դիարբեքիրում կան մի քանի հայ ընտանիքներ, այնինչ 120 տարի առաջ նրանք կազմում էին քաղաքի բնակչության 40 տոկոսը: Ոչ մի ներողություն չի կարող փոխհատուցել այս ցավը: Այո, մենք ապրել ենք մեծ դաժանություն. այդ մարդիկ ստիպված գնացել են, բայց, հավատացեք, ոչինչ չեն կորցրել, կորցրել ենք մենք, նրանք, ովքեր մնացել ենք այստեղ: Գնացողներն իրենց հետ տարան խաղաղությունն ու հաջողությունը»:

Հավելենք նաեւ, որ Օսման Բայդեմիրը ժամանակին մեծ քննադատության էր ենթարկել Թուրքիայի իշխանություններին, որ նրանք թույլ չտվեցին իրականացնել հայազգի երգիչ Արամ Տիգրանի վերջին ցանկությունը` հուղարկավորել իրեն Դիարբեքիրում: Բեյդեմիրն անձամբ` Դիարբեքիրի հայկական գերեզմանոցում, կազմակերպել էր Արամ Տիգրանի հուղարկավորությունը, եւ այդ հողից տարել էր Բրյուսել, որտեղ եւ թաղված է հայազգի երգիչը: Բացի այդ, Օսման Բեյդեմիրը վերանորոգել է Դիարբեքիրի հայկական գերեզմանոցը, Դիարբեքիրում սկսվել են նաեւ Սուրբ Կիրակոս եկեղեցու վերականգնման աշխատանքները:

Հ. Ա.

Թուրքիան «ապրիլի 24»-ից չի վախենում

1-ին էջից

Մասնավորապես, Դավութօղլուին, ամենից առաջ, պարզվում է, անհանգստացնում է արդեն իսկ բարձրաձայնված մի հարց, այն է` Հայաստանի Սահմանադրական դատարանի որոշումը, որը թուրքական կողմն անընդունելի է որակել:

Բացի այդ, Թուրքիայի արտգործնախարարին մտահոգում է Սոչիում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպմանը «Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման խնդրում հայկական կողմի հետքայլը»: Սա էլ բնավ նորությունների ոլորտից չէ, քանի որ Թուրքիան ամենայն բծախնդրությամբ ու մեծ հաճախականությամբ, ու թերեւս հասկանալի նկրտումներով, մտահոգություն է հայտնում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի գործունեության առնչությամբ, իբր վերջինս անգործ ու անբարեխիղճ կեցվածք ու գործելակերպ ունի ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում:

Նորությունը, որ եւ սպասելի էր, թերեւս վերջին մտահոգությունն է, որ արտահայտել է թուրք դիվանագետը: Նրա խոսքերով, մտահոգիչ է ԱՄՆ Կոնգրես Հայոց ցեղասպանությունը դատապարտող նախագծի ներկայացումը այս օրերին, զարգացումների այս պահին: Նշենք, որ բանաձեւի նախագիծը ստորագրել է 137 կոնգրեսական, եւ այն կարող է արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովում քննարկվել ու քվեարկվել մարտի 4-ին:

Դավութօղլուն հայտարարել է, որ անցյալ տարի օգոստոսին ստորագրված Արձանագրությունների ֆոնին ԱՄՆ Կոնգրես նախագծի ներկայացումը «ճնշում է, որի ազդեցության տակ Թուրքիան քայլեր չի անի»: Բնականաբար, թուրքական դիվանագիտության լավագույն ավանդույթների համաձայն, ակնկալվող ճնշմանը Թուրքիան իրենն է հակադրում այն ներկայացմամբ, թե նախագիծը կարող է հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման գործընթացը փակուղի մտցնել:

Դավութօղլուի մեկնաբանությամբ, Կոնգրես նման նախագծի այս պահին ներկայացումը պատահական չէ, բայց Թուրքիան էլ այն երկիրը չէ, որի հետ «կարելի է խոսել ճնշումների լեզվով»:

Հիշեցնենք, որ ԱՄՆ Կոնգրեսում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւ է ներկայացվել կոնգրեսականներ **Ադամ Շիֆֆի, Ջորջ Ռադանովիչի, Ֆրենկ Փալոնի** եւ **Մարկ Կիրկի** կողմից, որով ԱՄՆ նախագահին եւ կառավարությանը կոչ է արվում ցեղասպանություն ճանաչել Օսմանյան կայսրությունում հայ ժողովրդի հանդեպ կատարված վայրագությունները, որոնք խլեցին 1,5 մլն. հայերի կյանքը:

«Այդ փաստը միանգամայն պարզ է, փաստագրված եւ ենթակա չէ քննարկման: Մեկուկես միլիոն հայեր կանխամտածված սպանվել են 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանության ժամանակ: Եթե մենք մտադիր ենք դադարեցնել Դարֆուրի ցեղասպանությունը եւ կանխել ապագա ցեղասպանությունները, ապա պետք է դատապարտենք մարդկության դեմ այդ հանցագործությունները, որտեղ եւ երբ էլ դրանք կատարված լինեն: Ցեղասպանության ժխտմանը համամասնակից լինելը հակասում է եւ միշտ էլ հակասելու է մեր ազգային շահերին: Քանի դեռ կենդանի են Ցեղասպանությունը վերապրած անգամ մի քանի հայեր, մենք բարոյական պարտականություն ունենք հիշելու անցյալը», հայտնել է **Ադամ Շիֆֆը**:

Անցյալ շաբաթ բանաձեւի հեղինակները ԱՄՆ նախագահ Բարաք Օբամային նամակ էին հղել, որում բարձր էին գնահատել նրա սկզբունքային դիրքորոշումը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցում: Նամակում նաեւ կոչ էր պարունակվում` Հայոց ցեղասպանության ճանաչման մասին հայտարարել ապրիլի 24-ի ԱՄՆ հայ համայնքին ուղղված ամենամյա դիմումում:

Դեր Զորում կբացվի ՀՀ պատվո հյուպատոսություն

Փետրվարի 9-11-ին Հայաստանի Հանրապետության եւ Սիրիայի Արաբական Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարությունների միջեւ հերթական քաղաքական խորհրդատվությունները անցկացնելու, ինչպես նաեւ Դեր Զորում ՀՀ պատվո հյուպատոսության բացման արարողությանը մասնակցելու համար Սիրիա կայցելի ՀՀ ԱԳ նախարարի տեղակալ Արման Կիրակոսյանի գլխավորած պատվիրակությունը:

«Հրանտը մի մարդ էր, ում ես շատ էի սիրում»

Ըստ Tert.am-ի` Թուրքիայի կրթության նախարար **Նիմեթ Չուբուքչուն** ցանկություն է հայտնել երկրի դպրոցներից մեկը կոչելու «Ակօս» շաբաթաթերթի խմբագրապետ Հրանտ Դինքի անունով: Այս մասին թուրքական Zaman օրաթերթի հետ հարցազրույցում ասել է թուրք նախարարը:

Ի պատասխան Zaman-ի այն հարցին, թե «ինչպե՞ս եք վերաբերվում այն հնարավորությանը, որ Թուրքիայի դպրոցներից մեկը կոչվի խտրականության զոհ դարձած Հրանտ Դինքի անունով», Չուբուքչուն հայտարարել է. «Շատ լավ կլինի եւ, բնականաբար, նման բան կարող է լինել: Հրանտը մի մարդ էր, ում ես շատ էի սիրում, եւ որի կորուստն ինձ մեծ ցավ պատճառեց: Կարծում եմ, որ դա մեծ կորուստ էր նաեւ Թուրքիայի համար: Իհարկե, ինչու չէ... Շատ լավ միտք է: Եթե նման բան տեղի ունենա, դպրոցի բացումը միասին ենք անելու», հայտարարել է Թուրքիայի կրթության նախարարը:

Ն. Մ.

AZG NEW PDF.qxd 2/8/2010 10:05 PM Page 1

Սեպուհ եպս. Չուլջյան. «Իրավունք չունենք կորցնելու պատմության եւ ազգի առջեւ պատասխանատվության գիտակցությունը»

Հայտնի է, որ մայիսի 12-ին Կ. Պոլսի 85-րդ աթոռակից պատրիարքի ընտրություններն են, թեկնածուները երեքն են՝ Կ. Պոլսի հայոց պատրիարքարանի հոգեւոր կրոնական ժողովի նախագահ Արամ արքեպիսկոպոս Աթեշյանը, Գերմանիայի թեմի հոգեւոր առաջնորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Բեքչյանը եւ Գուգարաց թեմի հոգեւոր առաջնորդ Սեպուհ եպիսկոպոս Չուլջյանը: Այդ առթիվ զրուցեցինք Սեպուհ սրբազանի հետ՝ խնդրելով պատասխանել մեր մի քանի հարցերի:

- Սրբազան հայր, Դուք արդեն պարզաբանումներով հանդես եկել եք մի շարք լրատվամիջոցներով, այդ թվում՝ Պոլսի «Ակօս» եւ «Մարմարա» թերթերով, եւ հավաստել, որ համաձայնություն եք տվել մասնակցելու ընտրություններին: Գիտենք նաեւ, որ առաջիկայում մեկնելու եք Ստամբուլ՝ շփվելու հայ համայնքի հետ, ծանոթանալու այնտեղ առկա խնդիրներին: Ի՞նչ կասեիք Գուգարաց թեմի բնակչությանն այդ առթիվ:

- Թեկնածությունս առաջադրելով՝ ամենեւին հավակնություն չունեմ արժանավորագույնը լինելու: Ցանկությունս է՝ թրքահայությանն ավելի լայն հնարավորություն ընձեռել ընտրություն կատարելու: Համոզված եմ՝ որքան շատ լինեն թեկնածուները, այնքան ընտրությունն ավելի ճիշտ կլինի, իսկ ընտրյալն էլ՝ ավելի լայն հեղինակություն ձեռք կբերի եւ իր ուժերին առավել վստահություն կունենա: Չէ՞ որ, ի վերջո, խոսքը Հայ եկեղեցու ծոցի մեջ իր կարեւորությամբ չորրորդ նվիրապետական աթոռի մասին է, իսկ այդ աթոռին բազմողն, իր կարողունակությամբ եւ շնորհներով, կոչված է առնվազն չորրորդը լինելու:

Շատ կուզեի, որ բոլոր թեկնածուները լիարժեք մասնակցեին ընտրությանը, եւ նրանց միջից ընտրվեր լավագույնը: Այդպիսով, վստահ եմ, ընտրազանգվածի իրավունքները եւս հարգված կլինեին:

- Ըստ Ձեզ՝ տարբերություն չկա՞ աշխարհիկ եւ հոգեւոր ընտրությունների միջեւ:

- Կա՛, եւ պե՛տք է լինի: Քանի որ հոգեւոր ընտրություններ են, մենք պարտավոր ենք մնալ հոգեւոր պատշաճության շրջանակների մեջ եւ ջանալ, որ չնմանվեն աշխարհիկ ընտրություններին՝ իրենց հատուկ բոլոր բացասական դրսեւորումներով, զանազան շոուներով եւ այլն:

- Դուք ծնվել եք Մալաթիայում, հասակ առել Պոլիս-Ստամբուլում, այդուհանդերձ ոմանց կողմից մատնացույց է արվում Ձեր՝ պոլսահայության կյանքին անծանոթ լինելու պարագան: Ի՞նչ կասեիք այդ մասին:

- Քավ լիցի ինձ համեմատվել Գարեգին Խաչատուրյան կամ Շնորհք Գալուստյան երանաշնորհ պատրիարքների հետ, սակայն նրանք նույնպես մինչ ընտրությունը հիմնականում անծանոթ էին պոլսահայության լայն խավերին եւ հայտնի էին միայն փոքրամասնությանը, այն էլ՝ Թուրքիայից դուրս իրենց կատարած գործերով: Նույնն էր նաեւ Գարեգին Գազանճյան լուսահոգի պատրիարքի պարագայում...

- Ի վերջո, անծանոթ էիք նաեւ Լոռու եւ Տավուշի բնակչությանը, սակայն ավելի քան 13 տարի, Գուգարաց թեմի առաջնորդությունն ստանձնելով եւ թեմն ստեղծելով, զորացրիք այն՝ շուրջ 450 հազար հայ բնակչությամբ, որի մեծագույն մասն անհաղորդ էր Հայ եկեղեցուն եւ քրիստոնեության տարրական սկզբունքներին: Չենք կարող չասել, որ բավականին վաստակ ունեք: Վկան՝ այսօրվա բարեկարգ Գուգարաց թեմը:

- Դո՛ւք ասացիք: Շնորհակալություն: Նշեմ միայն, որ ողջ թրքահայությունը ամբողջապես չի կարող մի եպիսկոպոսի ճանաչել, սակայն համոզված եմ, որ ընտրության գնացող պատգամավորները պատշաճ կերպով ճանաչում են բոլոր թեկնածուներին, նրանց գործերն ու կարողությունները:

- Հետեւաբար՝ հոգեւոր ասպարեզում գոնե անծանոթ մեկը չեք. ցանկացողները կարող են Ձեր մասին տեղեկություններ ստանալ ե՛ւ քաջածանոթ անձանցից, ե՛ւ լրատվամիջոցներից, ե՛ւ այլ աղբյուրներից:

- Հարկա՛վ:

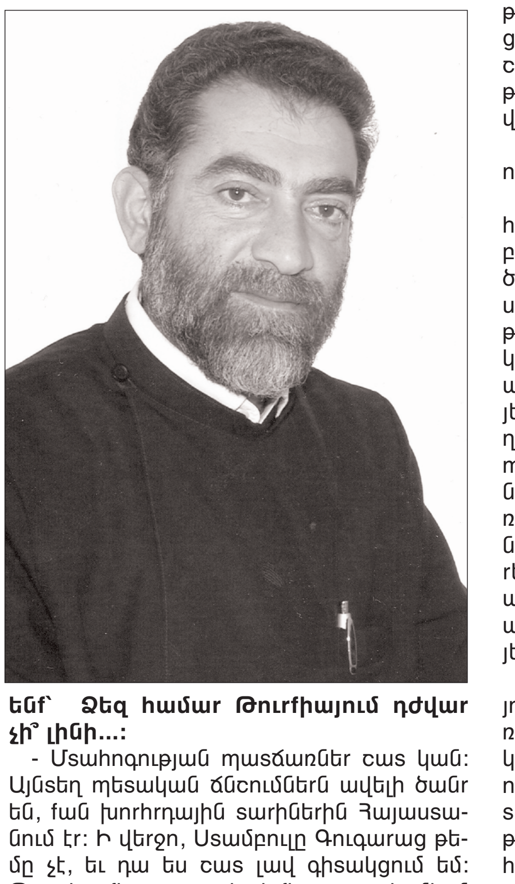

- Սրբազան հայր, լոռեցիներս Ձեր հախուռն, սկզբունքային բնավորությունը եւ հատկապես պահանջկոտությունը շատ ենք գնահատում: Սակայն մտահոգ ենք՝ Ձեզ համար Թուրքիայում դժվար չի՞ լինի...:

- Մտահոգության պատճառներ շատ կան: Այնտեղ պետական ճնշումներն ավելի ծանր են, քան խորհրդային տարիներին Հայաստանում էր: Ի վերջո, Ստամբուլը Գուգարաց թեմը չէ, եւ դա ես շատ լավ գիտակցում եմ: Պատրիարքի աթոռը վայելքի աթոռ չէ, մեղմ ասած՝ ամենօրյա նահատակություն է պահանջվում: Սակայն իմ հոգին տանջող պարտքի գիտակցումն ինձ հանգիստ չի տալիս: Նախնիներիս հիշատակի եւ իմ ժողովրդի նկատմամբ բազում պարտքեր ունեմ: Սա նաեւ մի առիթ է՝ ծառայությամբ հատուցել ստամբուլահայությանը, որ ինձ անվճար կրթել ու հայեցի դաստիարակություն է տվել: Այս պահին դժվարանում եմ ընտրությունների ընթացքի եւ արդյունքի մասին որեւէ բան ասել: Նշեմ, սակայն, որ ես ծնունդով մալաթիացի եմ, քաղաքացիությամբ՝ հայաստանցի, եւ իմ թեկնածության նկատմամբ, անշուշտ, վճռորոշ են Թուրքիայի կառավարության վերաբերմունքն ու հայ համայնքի կեցվածքը:

Խորհուրդ մարդկանց, կամք Աստուծո: Ինչ որ լինելու է, թող Տիրոջ կամքով լինի:

Իսկ գալիք ընտրությունների առիթով իմ հոգեւոր եղբայրներ Գարեգին եւ Արամ սրբազաններին, եւ, եթե կլինեն այլ թեկնածուներ, բոլորին իմ եղբայրական անկեղծ սերն ու հարգանքն եմ փոխանցում: Աղոթում եմ, որ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում կատարած իրենց ուխտին հավատարիմ՝ անխռով ու անսասան շարունակեն ծառայել մեր Սուրբ եկեղեցուն ու բարեպաշտ ժողովրդին: Մենք իրավունք չունենք կորցնելու պատմության եւ ազգի առջեւ պատասխանատվության գիտակցությունը: Պիտի առաջնորդվենք՝ պատմական պահի լրջությունը նկատի առնելով: Այս պարագայում կարեւորը ոչ թե պատրիարքի գահին հասնելն է, այլ գահի ընձեռած հնարավորություններն ազգի ու ժողովրդի բարօրությանը ծառայեցնելու բարի կամքը:

Այս վճռորոշ պահին պոլսահայ համայնքի յուրաքանչյուր անդամից ակնկալում եմ առավել զսպվածություն եւ արժանապատիվ կեցվածք: Հույս եմ հայտնում, որ գոնե հոգեւոր լուրջ մարմնի ընտրություններին թույլ չենք տա, որ պառակտվածության, անմիաբանության, կարճատեսության դրսեւորումներ ի հայտ գան:

Աղոթում եմ եւ մաղթում, որ Բարձրյալը խաղաղության ու սիրո մեջ պահի ամենքիս:

- Ամե՛ն: Աստված օգնական:

Զրույցը վարեց
ԽՈՐԵՆ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆԸ

Վա՜յ մեզ. Հայաստանում ոչխարի գլխաքանակը նվազում է

Հանրային կարծիքն արտահայտել փորձող լրատվամիջոցները երկրից ոչխարի արտահանումը այնպիսի ձեւերով են ներկայացնում, կարծես այս սովորական տնտեսական գործընթացը համազգային նշանակության հիմնախնդիր է: Ոմանք արտահանումը կապելով մանր եղջերավորի մայրական կազմի նվազման հետ՝ այստեղ գյուղի կործանում են կանխատեսում, մյուսները գտնում են, որ ամեն ինչ վերահսկվում է, անհանգստանալու հարկ չկա: Բայց չգիտես ինչու չի նշվում հանրության այն մասի կարծիքը, ովքեր դեռեւս 1980-ականներին էին պահանջում սահմանափակել մանր եղջերավորի գլխաքանակը, որի ուղղությամբ որոշակի քայլեր ձեռնարկվեցին: Փորձենք այսօրվա իրողությունը ներկայացնել հետեւյալ հարցադրումը դնելով. այդ ի՞նչ պատահեց, որ հանկարծ իրանական գործարար միջավայրը, որ տիրապետում է ահռելի բարերար տարածքային միջոցների, հայաստանյան ոչխարի պահանջ զգաց: ՀՀ-ից տարեկան անգամ 100 հզ. գլուխ այս անասնատեսակի ներմուծման պարագայում բուն մսի քանակը չի հասնում 1000 տոննայի, որը 70 մլն բնակչություն ունեցող երկրի 1 բնակչի հաշվով տարեկան սպառումը հասցնում է 150 գրամի: Մասամբ ծանոթ լինելով 2008 թվականին սկսված այս գործընթացին, կարող եմ նշել, որ Իրան կամ իրանական կողմ ձեւակերպումներն այստեղ գրեթե ավելորդ են, քանզի արտահանումը կանխատեսեցին եւ իրականացնում են ոչնչով աչքի չընկնող գործարարներ, ովքեր հնարավորություն չունեին միանգամյա վճարումով ձեռք բերել, ասենք, Ուրուգվայից տարածաշրջան հասցվող 40 հզ. գլուխ այս անասնատեսակը: Հիշենք, որ դեկտեմբերին հարավամերիկյան այս երկրի աղետի ենթարկված նավի վրա 43 հզ. գլուխ մանր եղջերավոր կար: Ուրուգվայն իրեն կարող է 10 մլն գլուխ մանր եղջերավոր պահելու շռայլություն թույլ տալ, քանզի անասունը շուրջ տարին արոտավայրում է: Հիշեցնեմ, որ մոտ 4 մլն բնակչով երկիրը նաեւ 12 մլն գլուխ խոշոր եղջերավոր է պահում, 14 մլն հավ, երբ մեր ցուցանիշները հազիվ 600 հզ. եւ 4 մլն են:

Սակայն վերադառնանք քննարկվող նյութին, Ռեւազի ոչխարներին, քանզի ոչխար մատակարարողների թվում կլինի նաեւ հանրահայտ այս անունը կրող մեր նոր անասնապահը: 1975-ին Իրանի բնակչությունը 32 մլն էր, պահվող մանր եղջերավորի գլխաքանակը՝ 30 մլն: 2000-ին արդեն բնակչությունը 65 մլն էր, մանրը՝ 81 մլն: Ընդհանրապես մանր եղջերավորի հանդեպ հետաքրքրությունը հատուկ է խոզի մսի սպառումից հրաժարված ազգերին: Կարծում եմ, համոզիչ է, որ ՀՀ-ից ներկրված 100 հզ. գլուխ ոչխարը որեւէ էական նշանակություն չունի հարեւան երկրի պարենային ապահովության խնդրում: Այն հայ անասնապահի համար էլ ոգեւորության գործոն չի դառնա, եթե արտահանումը կազմի 200-300 հզ. գլուխ, ինչպիսի ոգեւորության նախանշաններ ուրվագծվում են ՀՀ գյուղնախարարության պաշտոնյաների պահվածքում: Նման զարգացումների դեպքում հարկ կլինի մեր 30 հզ. քմ տարածքում մանր եղջերավորի գլխաքանակը հասցնել երբեմնի 2,5 մլն-ի, որը 80-ականներին ՀՍՍՀ ղեկավարության դիրքորոշման արդյունքում սահմանափակվեց: 2000-ականներին այս ցուցանիշը 500-600 հզ. է, որը կարելի է դիտարկել խիստ պայմանական, քանզի ՀՀ-ում անասնագլխաքանակի իրական հաշվառում չի կատարվում: Այսուհանդերձ ինչ թիվ է նշվածը. փորձենք քննարկել ՄԱԿ-ի պարենի եւ գյուղատնտեսության կազմակերպության կողմից իրականացվող որոշակի վիճակագրության օգնությամբ:

Թուրքիայում 1980-ականների կեսերին բնակչությունը 50 մլն էր, պահվող մանր եղջերավորը՝ մոտ 70 մլն: Երկրի տնտեսվարական միտքը նման վիճակագրությունում լավատեսության նշաններ չտեսնելով, քանզի տարածքներն անխնա ոչնչացնող այս անասնատեսակները կաթնատվության ու մսաճի պահանջարկ բավարարող ցուցանիշներ չեն ապահովում, երկրի տնտեսությունը կողմնորոշեց դեպի թռչնի մսի արտադրություն: Խնդրեմ, ծանոթացեք. ներկայիս Թուրքիայի բնակչությունն անցնում է 75 մլն-ից, երկրում պահվող մանր անասնագլխաքանակը 32 մլն է, հավը՝ 350 մլն: Թռչնի մսի արտադրության 1 մլն տոննա ցուցանիշով երկիրը համաշխարհային դասակարգման 20-յակի մեջ է, 1 բնակչի հաշվով տարեկան 15 կգ արդյունքով, երբ մեր արտադրածը դրա հազիվ 10 տոկոսն է: Իսկ գուցե այս ուղղությամբ են ընթանում նաեւ Իրանում: Հարցին փաստարկված պատասխանելու նպատակով բացեցինք ԱՄՆ-ում 1868 թվականից լույս ընծայվող «Համաշխարհային թվեր ու փաստեր» տեղեկատուի 2006 եւ 2008 թվականների Իրանին վերաբերող նյութերը: Ի՞նչ ենք նկատում. յուրօրինակ գործընթաց, որի մասին մեր հարեւանները գերադասում են չբարձրաձայնել: 2006 թվականի համար այծերի դիմաց նշված է 26,5 մլն, ոչխար՝ 54 մլն, 2008-ին համապատասխանաբար 25,5 մլն եւ 53,8 մլն., իսկ 280 մլն հավը դարձել է 420 մլն: Ստացվում է, որ արեւմտյան հարեւանի օրինակով իրանյան տնտեսվարական միտքը երկրի տնտեսությունը ոչ էապես արդյունավետ մանր եղջերավորի ոլորտից ուղղորդում է դեպի առավել արդյունավետ թռչնի մսի արտադրություն: 2000 թվականի 826 հզ տոննա այս մսատեսակի արտադրությունը 2007-ին հասցվել է 1,4 մլն տոննայի: Ահա որտեղ է պետք գործել, պարոնայք ՀՀ կառավարիչներ, ովքեր համանման ահազանգումներն ընդամենը ի գիտություն են ընդունում, երբ գործել է պետք: Թե՛ Թուրքիայում, թե՛ Իրանում նախընտրում են զարկ տալ վաղուց արդեն թիվ 1 մշակաբույս հռչակված եգիպտացորենի հատիկի արտադրությանը, քանզի առավելագույն արդյունավետություն է ապահովում թե՛ բերքատվության, թե՛ անասնակերի նպատակով օգտագործելու արդյունքում: Չտեսնելու տալով այս պարզ գործընթացը, մեր կառավարիչներն ու գյուղոլորտի պատասխանատուները գերադասում են ցորենի ու գարու արտադրությունն ավելացնել, այնպես որ, հնարավոր է, մի օր էլ մեր հարեւանները կողմնորոշվեն դեպի Հայաստանում աճեցվող ցորենը. ինչ է, մեր դաշտերն այս մշակաբույսի տակ ենք դնելու ինչ է թե արտահանելու տե՞ղ ունենք: Այսպիսի տնտեսվարումը գրոշ չարժե, երբ 1000 տոննա ոչխարի մսի արտահանման դիմաց պարտադրված ենք 30-40 հզ. տոննա մսատեսակների ներկրում իրականացնել: Ի տարբերություն էական արդյունավետություն ապահովող խոշոր եղջերավորի, խոզի ու հավի, որոնց վերաբերյալ ՄԱԿ-ը վիճակագրություն է իրականացնում, մանր եղջերավորի պարագայում հաշվառում պարզապես չի տարվում, եւ մանր եղջերավորի գլխաքանակի նվազումը պարենային ապահովության առումով որպես անհանգստացնող գործոն չի դիտարկվում: Թվերի միջոցով խոսենք. երբեմնի ԽՍՀՄ-ի մաս կազմող Լատվիայում 1990-ին պահվում էր 200 հզ. գլուխ մանր եղջերավոր, հիմա 55 հզ. է: Համաշխարհային գյուղատնտեսության առաջատար ԱՄՆ-ում, որից հարկ է սովորել ու սովորել, 1940-ին, երբ երկրի բնակչությունը 130 մլն էր, պահվում էր 50 մլն գլուխ ոչխար, հիմա՝ 5 մլն գլուխ: Երկիր մոլորակի հազիվ մի քանի պետություններում է առայժմ մանր եղջերավորի գլխաքանակի աճ արձանագրվում, որոնց տարածքներն այս երեւույթը վտանգավոր չեն դարձնում:

Այսօր Հայաստանում անասնապահի վիճակը գրեթե ողբալի է, եւ լավ օրից չէ, որ նա իրեն մի կերպ պահող մայրացու ոչխարն էլ է վաճառքի հանում, ինչ է, թե չզրկվի բանկում գրավ դրած իր համեստ բնակարանից: Այս ողբերգության մեջ պարզապես անբարո է անգամ մխիթարանքի փնտրտուքը, որն իրականացնում են ոլորտի պատասխանատուները:

ԳԵՂԱՄ ՔՅՈՒՐՈՒՄՅԱՆ
2006-08 թթ. ՀՀ գյուղնախարարի խորհրդական

AZG NEW PDF.qxd 2/8/2010 10:05 PM Page 1

«Պարոն Ալիեւ, դուք ձեզ երբեմն թագավոր չե՞ք զգում»

Հարցազրույց, որ վերածվեց լեզվակռվի

Լայն ժպիտներով ու փոխադարձ շնորհակալություններով սկսված Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի եւ Euronews հեռուստաընկերության լրագրողի հարցազրույցը վերածվեց լեզվակռվի: Պատճառը ոչ միայն լրագրողի սուր, երբեմն հեգնական հարցերն էին, այլեւ նախագահ Ալիեւի հորինած պատմությունները Ադրբեջանում ժողովրդավարության մակարդակի ու լավ կյանքի մասին, որոնց հետեւում էին նոր հարցեր, նոր սարկազմ, ինչից Ալիեւի դեմքն ավելի էր ջղաձգվում:

«Թագավոր» Ալիեւը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ գրեթե նոր բան չասաց` «օկուպացված տարածքներ», «զենքի միջոցով հարցերը լուծելու անհրաժեշտություն», «գրավյալ 7 տարածքների վերադարձ» եւ այլն: Բայց հստակ էր մի բան. Խոսելով հակամարտության կարգավորման մասին` Ալիեւը հրապարակավ մեսիջ ուղարկեց Թուրքիային` զգուշացնելով, որ Թուրքիան կարող է կորցնել Ադրբեջանը: Լրագրողի հարցին, թե հայ- թուրքական հարաբերությունների կարգավորումն ինչպիսի՞ ազդեցություն կունենա ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման վրա, Ալիեւը նշել է, որ եթե հակամարտության հարցը չկապակցվի հայ-թուրքական հարաբերությունների հետ, ապա հակամարտությունը խաղաղ ճանապարհով լուծելու հավանականությունը չնչին է: Վերջինս առաջարկեց միացնել երկու այդչափ բարդ տարածաշրջանային հակամարտությունները եւ դրանց հանգուցալուծում տալ, «որպեսզի տարածաշրջանի ոչ մի երկիր իրեն մոռացված չզգա ու չմտածի, թե իր ազգային շահը ինչ-որ կերպ անտեսում են: Հակառակ դեպքում լարվածությունն անխուսափելի կլինի»:

Լարվածությունը հասավ գագաթնակետին, երբ լրագրողն անդրադարձավ Ադրբեջանում «ժողովրդավարության» մակարդակին, ու Ալիեւին բնութագրեց հետխորհրդային բռնապետ: «Նման կարգի արտահայտությունները մեզ համար վիրավորական են: Երբեմն մենք դառնում ենք լիովին չարդարացված, ծայրահեղ անկողմնակալ քննադատական հարձակումների թիրախ` լինի դա միջազգային մամուլում, թե այսպես կոչված միջազգային իրավապաշտպան խմբերում: Բոլոր փորձերը` ներկայացնելու Ադրբեջանը որպես ոչ ժողովրդավարական երկիր, բացարձակապես անընդունելի են: Մենք քաջ գիտակցում ենք, որ որքան մեծանա Ադրբեջանի կարեւորությունը, այնքան ավելի են հաճախանալու աշխարհի բոլոր կողմերից երկրի վրա ճնշումներ գործադրելու փորձերը», նկատել է Ալիեւը:

«Այդ դեպքում ի՞նչ կասեք Ադրբեջանում ընդդիմության մասին, որը զուրկ է իրական քաղաքական շանսերից, իսկ ընդդիմադիր գործիչները` խոսքի ազատությունից», դիտարկմանը պատասխանելիս Ալիեւն ուղղակի գերազանցել է ինքն իրեն` նշելով, որ Ադրբեջանում ընդդիմության վիճակն աղետալի է, քանի որ Ադրբեջանի ժողովուրդն օր օրի ավելի լավ է ապրում:

Հիշեցնելով, որ 2009թ. մարտին Ադրբեջանում սահմանադրական հանրաքվեով հանվեց նախագահական մանդատների թվի սահմանափակումը, լրագրողը հետաքրքրվել է, թե արդյոք Ալիեւը մտադի՞ր է հավերժ ղեկավարել երկիրը: «Դե, գիտեք, դա կատարվել է... ոչ անձնական պատճառներով: Նման պրակտիկա գոյություն ունի բազմաթիվ երկրներում»:

«Բայց ոչ ժողովրդավարական երկրներում» դիտարկմանն էլ Ալիեւը օրինակ է բերել եվրոպական երկրները, որտեղ կա թագավոր, իսկ վարչապետը կարող է ընտրվել թեկուզ 5 անգամ: «Պարոն Ալիեւ, դուք ձեզ թագավոր չե՞ք զգում» հարցին Ալիեւը նախընտրել է ներկայանալ որպես գործադիր իշխանության ղեկավար: «Ձեր երկրների դեպքում դա վարչապետն է, որը կարող է վերընտրվել մի քանի անգամ: Այդ դեպքում ինչո՞ւ ժողովրդին զրկել այդ իրավունքից: Եթե նրանք ունեն ընտրելու հնարավորություն...»: «Իսկապես, եթե...» հեգնական տոնով նկատել է լրագրողը: Ի պատասխան Ալիեւը փորձել է փրկել իր ու իր երկրի դեմքը` հայտարարելով, որ ժողովրդավարացման գործընթացն Ադրբեջանում բավականին ակտիվ է ընթանում: «Եւ հետո, չէ՞ որ մենք չենք միջամտում ձեր երկրների ներքին գործերին: Կան բաներ, որ ադրբեջանցիների սրտով չեն, բայց մենք չենք արտահայտվում: Երկրի ներքին խնդիրները, նրա ավանդույթները, պատմությունը, քաղաքական համակարգը, նրա վերաբերմունքը ժողովրդի առաջնորդի նկատմամբ պետք է թողնել երկրի ժողովրդին, նրա որոշմանը», հայտարարել է նա:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԿԻԵՎ

Յանուկովիչը հաղթեց եւ խոստանում է Ուկրաինայի տնտեսական վերելք

Ուկրաինայում կիրակի օրն անցկացվել է նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլը: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության վերջնական արդյունքները հրապարակելու է փետրվարի 17-ից ոչ ուշ, սակայն երեկ արդեն Վիկտոր Յանուկովիչի հաղթանակը կասկած չէր հարուցում: Երկրորդ փուլում նրա ախոյանն էր վարչապետ Յուլյա Տիմոշենկոն:

Քվեների 97,20 տոկոսի հաշվառումից հետո երեկ ԿԸՀ-ն հրապարակեց հետեւյալ տվյալները. Տարածաշրջաններից է, մինչդեռ պահպանողական Յանուկովիչը այդ նույն «հեղափոխությունից» առավել շատ տուժած քաղաքական գործիչն է: Թերթը հավելում է, որ Յանուկովիչը Մոսկվայի համար նախընտրելի թեկնածու է: Ինչ վերաբերում է ներկայիս նախագահին` եվրոպամետ Վիկտոր Յուշչենկոյին, նա խայտառակ պարտություն կրեց ընտրությունների առաջին փուլում, ստանալով քվեների մոտավորապես 5 տոկոսը:

Ընտրությունների երկրորդ փուլի ավարտից հետո Յանուկովիչը հայտարարել է. «Մենք դժվարին ուղի անցանք դեպի հաղթանակ: Մենք առաջարկեցինք երկրին շատ անհրաժեշտ վերափոխումներ, եւ Ուկրաինայի ժողովուրդը մեզ աջակցեց: Ես ամեն ինչ կանեմ, որպեսզի Ուկրաինայի տնտեսությունն արդեն առաջիկա տարիներին ցուցադրի վերելքի համոզիչ արդյունքներ»:

ջանների կուսակցության առաջնորդ Վիկտոր Յանուկովիչը ստացել է 48,4 տոկոս, վարչապետ Յուլյա Տիմոշենկոն` 45,99 տոկոս: Թեկնածուներից ոչ մեկին հավանություն չի տվել ընտրողների 4,46 տոկոսը: Ուկրաինայի սահմանադրության համաձայն, նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլում հաղթելու համար բավական է ստանալ քվեների պարզ մեծամասնությունը:

ԿԸՀ-ն քվեարկության արդյունքներին վերաբերող արձանագրությունները ստանում էր էլեկտրոնային տեսքով: ՌԻԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ ԵԱՀԿ, ԵԽԽՎ, ինչպես նաեւ ՆԱՏՕ-ի խորհրդարանական վեհաժողովի դիտորդական առաքելությունը, ինչպես նաեւ արեւմտյան մյուս կառույցների դիտորդները Ուկրաինայի նախագահական ընտրությունները համարում են միջազգային ժողովրդավարական չափանիշներին համապատասխանող միջոցառում: ԶԼՄ-ները Յանուկովիչին միաձայն անվանում են Ուկրաինայի չորրորդ նախագահը: «Ֆիգարո» թերթը հիշեցնում է, որ վարչապետ Տիմոշենկոն 2004 թ. «նարնջագույն հեղափոխության» գլխավոր դերակատարներից է, մինչդեռ...

Տիմոշենկոյի ներկայացուցիչները հայտարարել են, որ պատրաստ են բողոքարկել առանձին ընտրական օկրուգների քվեարկության արդյունքները: Տիմոշենկոն հայտարարել է. «Ամեն ինչ կախված կլինի նրանից, թե մեր թիմը տեղերում ինչպես կպաշտպանի արդյունքները: Ինձ լսողներին խնդրում եմ պայքարել յուրաքանչյուր արձանագրության, ամեն մի քվեի համար, քանի որ քվեն կարող է վճռել Ուկրաինայի ճակատագիրը»:

Ընտրություններում հավատարմագրված 3500 միջազգային դիտորդները ընտրախախտումների վերաբերյալ ստացված տվյալների նախնական վերլուծությունից հետո հայտարարել են, որ նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլի օրինականությունը կասկածի տակ առնելու հիմքեր չկան:

Ահմադինեժադը մտադիր է ուրանը հարստացնել հենց Իրանում

Անցյալ շաբաթ Իրանի նախագահ **Մահմուդ Ահմադինեժադը** պատրաստակամություն էր հայտնել իր երկրում թեթեւակի հարստացված ուրանը փոխանակել արտասահմանում մինչեւ 20 տոկոս հարստացված ուրանի հետ, որը պետք է օգտագործվեր իրանական խաղաղ միջուկային ծրագրի շրջանակներում: **«Ազգը»** գրել էր միջուկային ծրագրի հարցում Արեւմուտքի միջնորդությունն ընդունելու իրանցիների պատրաստակամության մասին:

Սակայն կիրակի օրը տեղի է ունեցել կտրուկ շրջադարձ: «Ֆիգարո» թերթը տեղեկացնում է, որ նախագահն ի լուր աշխարհի հայտարարել է ուրանի հավելյալ հարստացման աշխատանքները հենց Իրանում կազմակերպելու մտադրության մասին: Լազերների ասպարեզում Իրանի նվաճումներին նվիրված ցուցահանդեսի բացման ժամանակ Ահմադինեժադն ասել է. «Եթե Աստված կամենա, շուտով կձեռնարկենք 20 տոկոս հարստացված ուրանի արտադրությունը»:

Արտերկրում անմիջապես արձագանքել են այդ հայտարարությանը: Թեհրանցի սոցիոլոգներից մեկը «Ֆիգարոյի» թղթակցի հետ զրուցելիս կարծիք է հայտնել, թե Ահմադինեժադի խոսքերի բուն նպատակն է միջազգային հանրության ուշադրությունը շեղել Իրանի ներքին խնդիրներից: Մասնավորապես երկու շաբաթ առաջ իրանցի երկու երիտասարդ ընդդիմադիրների կախելը վրդովմունքի ալիք էր բարձրացրել Արեւմուտքի երկրների մայրաքաղաքներում:

2009-ի հունիսյան նախագահական ընտրություններում վերընտրվելուց հետո (ընտրությունների արդյունքները մինչեւ օրս վիճարկվում են) Ահմադինեժադի աստղը աստիճանաբար խամրում է, նույնիսկ` պահպանողականների շրջանում, արձանագրում է «Ֆիգարոն»:

Պատճառը ընտրություններից հետո ընդդիմության նկատմամբ կիրառված դաժան բռնարարքներն են: Առաջիկա հինգշաբթի Իրանում նշվելու է 1979-ի Իսլամական հեղափոխության 31-ամյակը, մինչդեռ պաշտոնական միջոցառումներից բացի ավելի ու ավելի բարձրաձայն կոչեր են հնչում ցույցեր անելու «պետական հեղաշրջման արդյունք հանդիսացող կառավարության դեմ»: Չնայած վարչակազմի նախազգուշացումներին, ընդդիմադիրները շարունակում են պահանջել մասնավորապես նախագահական նոր ընտրություններ: Ըստ «Ֆիգարոյի», Ահմադինեժադին քննադատում են նաեւ մի շարք «չափավոր» պահպանողականներ, որոնք կառավարությանը բացահայտորեն հանդիմանում են հետընտրական բռնարարքների կազմակերպման, բազմաթիվ ցուցարարների սպանության կամ ձերբակալության համար:

Առաջին կին նախագահը Կոստա Ռիկայում

Կենտրոնական Ամերիկայի Կոստա Ռիկա փոքրիկ պետությունում փետրվարի 7-ին անցկացված նախագահական ընտրությունների արդեն նախնական արդյունքները բավարար են կառավարող «Ազգային ազատագրություն» կուսակցության թեկնածու Լաուրա Չինչիլյայի հաղթանակը հավաստելու համար: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հրապարակած արդյունքների համաձայն, Չինչիլյան ստացել է քվեների 47,6 տոկոսը: Նախագահության մյուս երկու թեկնածուները` Օտտոն Սոլիսը եւ Օտտո Գեւարան ստացել են համապատասխանաբար 23,15 եւ 21,85 տոկոս ձայն: Ֆրանսպրես գործակալությունը ընդգծում է, որ քվեների 40 տոկոսը բավարար է համարվում Կոստա Ռիկայում նախագահ ընտրվելու համար:

Այսպիսով, երկրի պատմության մեջ առաջին անգամ ընտրված է կին նախագահ: Լաուրա Չինչիլյայի հաղթանակի առիթով Օտտոն Սոլիսը հայտարարել է, որ սպիտված է համակերպվել իրականությանը եւ ընդունել մրցակցուհու հաղթանակը:

Պետության ներկայիս ղեկավար Օսկար Արիաս Սանչեսի կառավարությունում Չինչիլյան զբաղեցրել է արդարադատության նախարարի պաշտոնը, ինչպես նաեւ եղել է երկրի փոխնախագահը: Նորընտիր նախագահը 50 տարեկան է:

Քաղաքագետների կարծիքով, կոստառիկացիները չպետք է ակնկալեն արմատական բարեփոխումներ, քանի որ Չինչիլյան Սանչեսի իրավահաջորդն է եւ նրա թիմի անդամներից մեկն է: Նա հինգերորդ կին նախագահն է ամբողջ Լատինական Ամերիկայի պատմության մեջ:

Տերյանը՝ հեռու եւ մոտ

Այսօր լրանում է Վահան Տերյանի ծննդյան 125-ամյակը

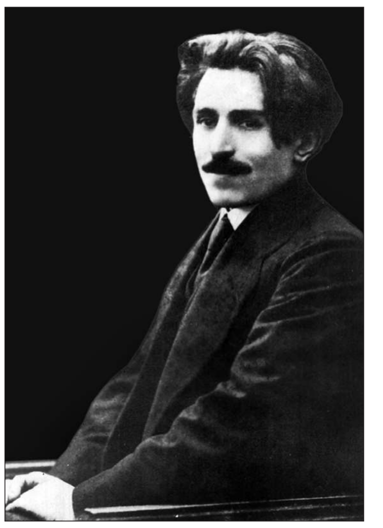

Այսօր, ինչպես ամեն տարվա այս օրը, առավոտից Հայոց Մեծերի Պանթեոնում կհավաքվեն Տերյանի պոեզիայի երկրպագուներ, կասեն գնահատանքի խոսքեր, նրա պոեզիայից նմուշներ կարտասանեն, կերգեն նրա տողերով գրված երգեր: Իրենց ուսուցիչների ուղեկցությամբ խումբ-խումբ աշակերտներ կգան, կգան ուսանողներ՝ սիրո արտահայտման տերյանական մեղմությունը պահած իրենց սիրելիներին ասվող խոսք որպես: Այս օրը Տերյանի հանդեպ այս նույն վերաբերմունքով Օրենբուրգի մշակույթի տանն են հավաքվում ռուս ընթերցողի համար գրված Լեոնիդ Բոլշակովի «74 օր անմահությունից առաջ կամ՝ Վահան Տերյանի վերջին գործուղումը» գրքի շնորհիվ Տերյանի կյանքին ու պոեզիային ծանոթ երիտասարդներ ու տարեցներ: «Վահան Տերյանի պատանի բարեկամներ» կազմակերպության անդամներն են կազմակերպում ամենամյա ցերեկույթը՝ «Տերյանի անունն այս քաղաքում մշտապես լսելի պահելու համար»: Այդ գիրքը, այդ միջոցառումը հայ պոետի հանդեպ ունեցած ջերմության, սիրո եւ ակնածանքի արտահայտություն է, Տերյանի հիշատակի խնկարկումի մի հրաշալի օրինակ:

Ամեն ինչի մեջ խորհուրդ դնողի մաքուր սովորությամբ մենք Մեծերի Պանթեոնում մի կտոր մասունք ենք ամփոփել ու շիրմաքար դրել: Բոլորս էլ գիտենք, որ Տերյանի շիրիմն այստեղ չէ՝ հեռավոր Օրենբուրգում է, գիտենք, բայց Տերյանին մեր կողքին պահելու բերկրանքն ունենալու հաճույքով ուխտատեղի ենք դարձրել նրա անվամբ այս փոքրիկ անկյունը՝ իր գրչակից ընկերների կողքին: Նա ինչ է, կանխազգու՞մ էր հայրենիքից շատ հեռու եկող իր ողբերգական մահը: Այդ ի՞նչ զգացողություն, այդ ինչ կանխազգացում էր, որ նա պիտի գրեր.*«Իմ գերեզմանը թող լինի հեռվում, /Ուր մահացել են շշուկ, երգ ու ձայն. /Թող շուրջս փռվի անանց լռություն, /Թող ինձ չհիշեն, թող ինձ մոռանան»:* Նա սխալվեց միայն իրեն մոռանալու առումով, մնացածը, ավաղ, մարգարեական ճշտությամբ կատարվեց: Ավետիք Իսահակյանը պիտի կսկիծով վկայեր. «Մրրկաշունչ ստեղներում, հայրենի օջախից շատ հեռու, դառնագին հիվանդության ճիրաններում դադարեց բաբախել մի խորունկ սիրտ, դադարեց գործել մի մեծ ինտելեկտ, որ ծնված էր զգալու եւ խորհելու, ստեղծագործելու եւ իմաստավորելու մարդկային գոյությունը»:

Տերյանը, այո, իմաստավորեց իր կյանքը, նաեւ մեզ սովորեցրեց մաքուր ապրումներով իմաստավորել մեր աշխարհը, սովորեցրեց մեկ մեկու հանդեպ բարի ու քնարական մոտեցում ունենալ, սիրել միմյանց ու ապրել «բարձր զգացմունքների եւ մաքուր խոհերի աշխարհում»: Ինչ բնորոշ գնահատանք է տվել Եղիշե Չարենցը՝ իր ավագ գրչակցի պոեզիան համարելով «նաիրյան խոսքերի գանձարան»: Հայ իրականության մեջ բոլոր ժամանակների համար Տերյանը մնում է բարձր արվեստների տիրակալը: Վկայությունը իր ժամանակակիցների անթաքույց խոստովանանքը հայ մշակույթում նրա զբաղեցրած անփոխելի տեղի ու դիրքի մասին ու նաեւ՝ մեր ժամանակի մշակույթի գործիչների գնահատանքը: Ահավասիկ, Տիգրան Մանսուրյանի վերաբերմունքը. «Կատարյալ պատկերներ, գույների, նրբերանգների, զգացողությունների անասելի ներդաշնակություն, ապրումի կատարյալ բյուրեղ վիճակ, եւ, մանավանդ, այդքան լուռ ասված, առանց կոչականների, առանց արտաքին ժեստերի՝ զուտ ներհայաց, զուտ աչքի տեսածի մաքուր ապրում, անխաթար դրսից ներս եւ հետո՝ բանաստեղծություն... նա բերեց բանաստեղծական հսկա կուլտուրա...Մարգարե էր Տերյանը՝ լեզվի իմաստություններ բերող, շքեղություն ու լեզվի հետ համապատասխան կենդան բերող մարգարե»:

Խորհրդային տարիներին դպրոցական ու բուհական ձեռնարկներ գրողները մի քիչ այս զգացողությունն ունենային (կամ՝ իրավունք ունենային), որպեսզի Վահան Տերյան բանաստեղծին չներկայացնեին սոսկ աշնանային թախծոտ երգիչ: Այդ տարիներին դպրոցականին եւ ուսանողին հասու չէին բանաստեղծի հրապարակախոսական հոդվածները, նրա հրապարակային ելույթները, իր ժամանակի մամուլում ծավալած կրակոտ վիճաբանությունները՝ հայ գրականության ներկա վիճակի եւ անցնելիք ճանապարհի մասին: Էլ չենք ասում գրչակից ընկերներին ու մտերիմներին գրված նրա բազում նամակները, որոնցում պարզորոշ արտահայտված է հայրենի գրականության ու մշակույթի ներկայով ու ապագայով մտահոգ մարդու վերաբերմունքը:

Տերյանի դասերը ուսանելի են բոլոր ժամանակների սերունդներին՝ դրանք բոլոր ժամանակների համար ասված ու գրված մտքեր են՝ միայն դասականներին բնորոշ: Օրինակներից մեկը: Այսօր Եվրոպական ընտանիքին ինտեգրվող մեր երկրի առջեւ ի՞նչ մարտահրավերներ են դրված՝ դրանց մասին իր դատողությունները Տերյանն անում էր դեռ անցյալ դարասկզբին՝ հարյուր տարի մեր օրերից առաջ, եւ նրա այդ մտքերը նույնությամբ կրկնելի են ու այժմեական այսօր էլ. «Կուլտուրական մի ազգ լինելու համար մենք պետք է ամբողջապես յուրացնենք Եվրոպայի ժամանակակից կուլտուրան եւ միայն այն ժամանակ կարող ենք ազգային կուլտուրա ստեղծել... մենք պետք է նախ դուրս գանք մեր այժմյան ազգային կճեպից եւ ընդգրկենք լայն հորիզոններ... Իսկական գեղարվեստի համար կարեւորը ոչ թե հագուստն է, արտաքինը, այլ ներքինը, հոգին...»: Ահա այսպես՝ կոնկրետ ասելիք, ուղղություն տվող ասելիք:

Հ. Գ. Միայն այսօ՞ր՝ իր ծննդյան օրը, թե՞ փորձենք մեծանուն պոետի ծննդյան 125-ամյակի տարին դարձնել տերյանական տարի, եւ ամեն օր այդ մեծ քնարերգուի պոեզիային հաղորդվելու առիթներ ստեղծենք, փորձենք ապրել այն զգացողությունը, ինչ ուներ ու ինչի մասին այդպես սիրով գրում էր Եղիշե Չարենցը. «...Մի զարմանալի՜ քնքուշ եւ խնդագին զգացմունք եմ ունենում յուրաքանչյուր անգամ, երբ հիշում եմ, որ այնտեղ, գրասեղանիս դարակում պահված են Տերյանի-հասկանու՞մ եք-իսկական նրա ձեռագրերը... նրա ձեռքով գրված այդ թերթիկները... Երբ անչափ տխուր եմ լինում-հանում եմ եւ՝ նայում... Կարծես արեգակն է պահված իմ գրասեղանի դարակում...»:

Արժե, անշուշտ, որ մեր մեծերի հանդեպ այդ քնքուշ վերաբերմունքն ունենանք, եւ Տերյանի պարագայում, նրա՝ «Բարի հիշեք ինձ ձեր սրտում» հարցմանը սիրով պատասխանենք. «Մենք քեզ պահում ենք մեղքի պես թովիչ, ցավի պես խելառ ոսկեշղթա մեր հուշերում»:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

Կբացվի Մարտիրոս Սարյանի գրքային նկարազարդումների ցուցահանդես

Փետրվարին Երեւանում կբացվի Մարտիրոս Սարյանի՝1929-1937 թվականներին կատարած գրքային նկարազարդումների ցուցահանդեսը: Մարտիրոս Սարյանը նկարազարդել է Ավետիք Իսահակյանի, Հովհաննես Թումանյանի, Ֆիրդուսու եւ ուրիշ հայտնի գրողների գրքերը:

Ըստ «Արմենպրեսի»՝ ցուցադրությանը կներկայացվեն աշխատանքներ Հայաստանի ազգային պատկերասրահի, Մարտիրոս Սարյանի տունթանգարանի ֆոնդերից, ինչպես նաեւ նկարչի ընտանիքի հավաքածուից:

Մարտիրոս Սարյանը նկարազարդումները կատարել է բավական սակավ միջոցներով, ավելի հաճախ միատոն, քան գունավոր, սակայն նրա սեւ-սպիտակ նկարազարդումներն այնքան դինամիկ են, որ ընթերցողը հեշտությամբ կարողանում է վերցնել գրքում կատարվող իրադրությունների նաեւ տեսողական պատկերը:

Ի. Պ.

Երեւանում կբացվի Վահան Տերյանի թանգարանը

Այս տարի լրանում է Վահան Տերյանի ծննդյան 125-ամյակը, ինչի առթիվ Հայաստանում ու Ջավախքում կազմակերպվելու են տարբեր միջոցառումներ: ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի գլխավորությամբ կազմավորվել է հոբելյանական հանձնաժողով, որը հաստատել է հոբելյանական միջոցառումների ծրագիրը:

«Մեծանուն բանաստեղծի ծննդյան օրը՝ փետրվարի 9-ին, Կոմիտասի անվան զբոսայգու պանթեոնում տեղի կունենա «Տերյանի հետ» ավանդական միջոցառումը: Միջոցառումների ցանկի մեջ է մտնում Վահան Տերյան հանրագիտարանի հրատարակումը, որի մեջ ընդգրկված կլինի բանաստեղծի պատմական, հասարակական, քաղաքական եւ գրական ողջ կենսագրությունը», երեկ «Դուպլեքս» ակումբում կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ ասաց «Վահան Տերյան» մշակութային կենտրոնի տնօրեն Առուշան Հակոբյանը:

Հուլիսի 24-ին բանաստեղծի ծննդավայրում՝ Գանձա գյուղում, եւս կնշվի նրա 125-ամյակը: Վրաստանի գրողների միության հետ համաձայնեցված է, որպեսզի Թբիլիսիում այս տարի անցկացվի Տերյանական օր: Հայ բանաստեղծը անմիջականորեն կապված է եղել վրաց գրականության, պատմության հետ, նա վարժ տիրապետել է վրացերեն լեզվին ու մի շարք թարգմանություններ արել վրացերենից, ուսումնասիրել վրաց բանաստեղծների երկերը, հետեւաբար անհրաժեշտ է, որ այդ ամենի մասին իրազեկվի նաեւ վրաց հասարակությունը:

«Մենք պայմանավորվել ենք Օրենբուրգի քաղաքապետարանի եւ համապատասխան մարմինների հետ, որպեսզի հունիս ամսին այնտեղ եւս անցկացվեն Տերյանական օրեր: 1920 թվականի հունվարին Օրենբուրգում բանաստեղծը կնքեց իր մահկանացուն: Այնտեղ այսօր գործում են «Տերյանական մշակութային կազմակերպությունը» եւ «Տերյանական միությունը», նախկինում եղել է նաեւ Տերյանի անվան միջնակարգ դպրոց», նշեց Առուշան Հակոբյանը:

Երեւանում անցկացվելիք հոբելյանական միջոցառումները նախատեսված են ամբողջ տարվա կտրվածքով՝ գիտաժողովներ, կոնֆերանս, դպրոցներում շարադրությունների մրցույթ, տարբեր ցուցահանդեսներ: Ե. Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանում ցուցադրվելու են բանաստեղծի արխիվային փաստաթղթերը: Միջոցառումների ծրագիրն ընդգրկում է նաեւ մարզերը: Հոբելյանական տարին նաեւ հրաշալի առիթ է, որպեսզի արժանի կերպով գնահատվեն Ջավախքի մեծանուն հայերը:

«Ջավախք» հայրենակցական միությունը նամակով դիմել է Երեւանի քաղաքապետարանին՝ խնդրելով, որ Վահան Տերյան փողոցին հարող պուրակը, որտեղ տեղադրված է բանաստեղծի հուշարձանը, անվանվի Ջավախքի պուրակ եւ այնտեղ տեղադրվի Ջավախքի մեծերից եւս մեկի՝ աշուղ Ջիվանու հուշարձանը: Քաղաքապետարանից պատասխան դեռ չենք ստացել», ավելացրեց մյուս բանախոսը՝ «Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահ Շիրակ Թորոսյանը:

Իսկ ամենահետաքրքրականն մասը միջոցառումների ծրագրի այն է, որ Երեւանում բացվելու է Վահան Տերյանի թանգարան, եւ բանաստեղծի հետ կապված շատ նյութեր ու մասունքներ վերջապես ամբողջանալու են մի տեղում: Օրինակ՝ Մոսկվայում Տերյանի ամենամտերիմ ընկերոջ բնակարանում պահպանվում է բանաստեղծի հետ կապված մեծ արխիվ, իսկ ընկերոջ դուստրը՝ Անահիտ Մակինցյանը համաձայն է այդ արխիվը տեղափոխել Երեւան միայն այն ժամանակ, երբ այստեղ կլինի Տերյանի թանգարան:

Վերջում Առուշան Հակոբյանը նշեց, որ բոլոր այն բուհերում, որտեղ կան բանասիրական, լեզվաբանական ֆակուլտետներ՝ նշանակվելու է Տերյան անունով կրթաթոշակ:

«Ազգի» այն հարցին՝ թե Տերյան անունով կրթաթոշակը ի՞նչ սկզբունքով եւ ե՞րբվանից է տրվելու ուսանողներին, Առուշան Հակոբյանը պատասխանեց. «Այդ կրթաթոշակի հետ մեր մշակութային կենտրոնը կապ չունի, վարչապետի հանձնարարականով բուհերի ղեկավարներն իրենք պետք է սահմանեն կրթաթոշակները, դա արդեն բուհ-երի գործն է»:

ԻՆԳԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

MEDIASET

Հայաստանի «Հոգու սահմանները»՝ իտալացիների ընկալմամբ

Իտալական հեղինակավոր MEDIASET հեռուստաընկերությունը «Հոգու սահմաններ» բազմամասանոց հաղորդաշարի շրջանակներում յուրաքանչյուր կիրակի հեռարձակելու է Հայաստանի մասին պատմող պատմավավերագրական տեսաֆիլմ: Արդեն հեռարձակվել են ավելի քան 20 րոպե տեւողությամբ 8 հաղորդում՝ «Հայաստան», «Հայաստան. պատմությունը շարունակվում է Վենետիկում», «Հայաստան.ինչպիսի ապագա», «Հայաստան. մեծ չարիք» «Հայաստան՝ մեկ եկեղեցի, մեկ ժողովուրդ» .Պատմական դաշնագիր», «Հայաստան՝ ճչացող քարերի երկիր» խորագրերով:

Այս տեսաֆիլմով իտալական հասարակությունը խորությամբ բացահայտում է Հայաստանը: Այն ներկայացված է որպես հնագույն քրիստոնեական ժառանգություն ունեցող երկիր: Իտալացի լրագրողները մանրամասն անդրադարձել են հայ ժողովրդի պատմության օրհասական էջերին՝ ազգային ազատագրական պայքարին, հայոց ցեղասպանության ու դրա հետեւանքով աշխարհում ձեւավորված սփյուռքի գոյությանն ու սփյուռքում ծնված նշանավոր հայերին: Տեսաֆիլմն ընդգրկում տեղեկատվություն է տալիս նաեւ հայ եկեղեցաշինության, երաժշտության, ճարտարապետության ու Հայաստանի անկախության ու ներկայիս կյանքի մասին:

«Հոգու սահմանները» առանձնահատուկ է հատկապես պատմական փաստերի ներկայացման խորությամբ եւ գեղարվեստական բարձրաճաշակ ձեւավորմամբ:

Տեսաֆիլմը հնարավոր է դիտել համացանցի MEDIASET http://www.video.mediaset.it/ կայքէջում:

Հ. Հ.

AZG NEW PDF.qxd 2/8/2010 10:13 PM Page 1

Վիճակահանությունը բարեհաճ գտնվեց

ՀՀ հավաքականն ընդգրկվեց «B» խմբում

Վարշավայում անցկացված վիճակահանությամբ հայտնի դարձան 2012-ի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում Հայաստանի հավաքականի մրցակիցները: Հարկ է խոստովանել, որ դեռ երբեք վիճակահանությունն այսքան բարեհաճ չէր գտնվել մեր ընտրանու հանդեպ: ՀՀ հավաքականն ընդգրկվեց ընտրական «B» խմբում, որտեղ նրա մրցակիցներն են **Ռուսաստանի, Սլովակիայի, Իռլանդիայի, Մակեդոնիայի** եւ **Անդորրայի** հավաքականները: Ընտրական մյուս խմբերի կազմն այսպիսին է.

«A» խումբ. Գերմանիա, Թուրքիա, Ավստրիա, Բելգիա, Ղազախստան, Ադրբեջան:

«C» խումբ. Իտալիա, Սերբիա, Հս. Իռլանդիա, Սլովենիա, Էստոնիա, Ֆարերներ:

«D» խումբ. Ֆրանսիա, Ռումինիա, Բոսնիա, Բելառուս, Ալբանիա, Լյուքսեմբուրգ:

«E» խումբ. Հոլանդիա, Շվեդիա, Ֆինլանդիա, Հունգարիա, Մոլդովա, Սան Մարինո:

«F» խումբ. Խորվաթիա, Հունաստան, Իսրայել, Լատվիա, Վրաստան, Մալթա:

«G» խումբ. Անգլիա, Շվեյցարիա, Բուլղարիա, Ուելս, Չեռնոգորիա:

«H» խումբ. Պորտուգալիա, Դանիա, Նորվեգիա, Կիպրոս, Իսլանդիա:

«I» խումբ. Իսպանիա, Չեխիա, Շոտլանդիա, Լիտվա, Լիխտենշտեյն:

Եզրափակիչ փուլի ուղեգիր կնվաճեն խմբերի հաղթողները, 2-րդ տեղ գրաված հավաքականների մեջ լավագույն արդյունքի հասած թիմը: Մյուս 4 ուղեգրերը անցումային խաղերում կվիճարկեն 2-րդ տեղ գրաված մյուս 8 հավաքականները:

Եվրո-2012-ի վիճակահանությունն անցկացրեց ՈւԵՖԱ-ի գլխավոր քարտուղար Ջանի Ինֆանտինոն, որին օգնում էին Ուկրաինայից Օլեգ Բլոխինն ու Անդրեյ Շեւչենկոն, Լեհաստանից՝ Անջեյ Շարմախն ու Զբիգնեւ Բոնեկը:

Սկզբում ընտրական վեց խմբերում բաշխվեցին 6-րդ զամբյուղում հայտնված հավաքականները: Հետաքրքրական է, որ առաջինը հանվեց Ադրբեջանը, որը տեղաբաշխվեց «A» խմբում: Երբ հերթը հասավ 5-րդ զամբյուղին, Բոնեկն առաջինը հանեց Հայաստանի հավաքականին, որը պետք է տեղ զբաղեցներ «A» խմբում: Սակայն քանի որ ՈւԵՖԱ-ն նախապես հայտարարել էր, որ Ադրբեջանի եւ Հայաստանի հավաքականները չեն ընդգրկվի միեւնույն խմբում, ուստի ՀՀ հավաքականը տեղ զբաղեցրեց «B» խմբում:

Կարծում ենք շատերը կհամաձայնվեն, որ վիճակահանությունը շատ հաջող ստացվեց մեզ համար: 1-ին զամբյուղում ընդգրկված հավաքականներից Ռուսաստանը թերեւս ամենահարմարն է մեզ համար: Սլովակիան թեեւ աշխարհի առաջնության մասնակից է, սակայն կարելի է հավասար պայքար մղել: 3-րդ զամբյուղից ավելի նախընտրելի կլիներ Հս. Իռլանդիան Իռլանդիայի փոխարեն: Մակեդոնացիներն առանձնապես ուժեղ չեն, իսկ Անդորրայի հավաքականը մեր համար շատ հարմար մրցակից է, որին բազմիցս հաղթել ենք:

Իհարկե, ամեն ինչ կախված է մեր ֆուտբոլիստներից, թե ինչպիսի՞ խաղամակարդակով կներկայանան մրցաշարին: Նաեւ կարեւոր է, թե ո՞վ կգլխավորի Հայաստանի հավաքականը: Պակաս կարեւոր չէ նաեւ խաղացանկը: Ի դեպ, Ռուսաստանի ներկայացուցիչներն առաջարկել են փետրվարի 18-ին հավաքվել Մոսկվայում եւ քննարկել ընտրական «B» խմբի խաղացանկը:

Իսկ այժմ անդրադառնանք մեր մրցակիցներին: Նրանցից երեքի՝ Մակեդոնիայի, Ռուսաստանի եւ Անդորրայի հավաքականների հետ մեր ընտրանին նախկինում արդեն հանդիպել է: Առաջին հանդիպումը կայացել է մակեդոնացիների հետ 1996-ի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում: Հայաստանի հավաքականն առաջին անգամ էր մասնակցում ընտրական մրցաշարին: 1995-ի մայիսի 10-ին Երեւանում մակեդոնացիների հետ խաղում հայ ֆուտբոլիստներին վերջապես հաջողվեց բացել գոլերի հաշիվն ընտրական մրցաշարում: Մինչ այդ անցկացրած 4 հանդիպումներում մեր հավաքականը միեւնույն 0-2 հաշվով պարտվել էր Բելգիայի, Կիպրոսի եւ Իսպանիայի հավաքականներին ու 0-0 էր խաղացել Կիպրոսի հետ: Եվ ահա «Հրազդան» մարզադաշտում խաղի 22-րդ րոպեին Ռազմիկ Գրիգորյանը գրավեց մակեդոնացիների դարպասը: Ընդմիջումից քիչ անց Արմեն Շահգելդյանը կրկնապատկեց հաշիվը: Թվում էր, թե դաշտի տերերը կհաղթեն, սակայն մակեդոնացիներին հաջողվեց 2 գոլ խփել ու խաղն ավարտել ոչ-ոքի (2-2):

Սեպտեմբերի 6-ին Սկոպիեյում մեր հավաքականը Սամվել Դարբինյանի գլխավորությամբ ընտրական մրցաշարում առաջին հաղթանակը տոնեց՝ 2-1 հաշվով պարտության մատնելով Մակեդոնիայի ֆուտբոլիստներին: Ընդ որում առաջինը հաջողության էին հասել մակեդոնացիները, սակայն հետագայում Ռազմիկ Գրիգորյանն եւ Արմեն Շահգելդյանը գրավեցին մրցակցի դարպասը:

Մակեդոնացիների հետ կայացած հաջորդ երկու հանդիպումներում մեր հավաքականը պարտվել է: 2006-ի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում հյուրընկալվելիս մեր ֆուտբոլիստները Բեռնար Կազոնիի օրոք պարտվել են 0-3 հաշվով, իսկ Երեւանում Հենկ Վիսմանի գլխավորությամբ զիջել են մեկ գնդակի տարբերությամբ (1-2):

ՌԴ հավաքականի հետ մեր հավաքականի ճանապարհները հատվել են 2000-ի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում: Սուրեն Բարսեղյանի գլխավորությամբ 1999-ին կայացած երկու հանդիպումներում էլ հաղթել են ռուսները (Երեւանում՝ 3-0, Մոսկվայում՝ 2-0):

Իսկ ահա Անդորրայի հավաքականի հետ կայացած 6 հանդիպումներից 5-ում հաղթել են հայերը, մեկն ավարտվել է ոչ-ոքի: 2000-ի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում մեր հավաքականը Սուրեն Բարսեղյանի օրոք 2 խաղում էլ հաղթել է: Երեւանում մերոնք հաղթեցին 3-1 հաշվով: 2 գոլ խփեց Տիգրան Եսայանը, մեկ անգամ աչքի ընկավ Գառնիկ Ավալյանը: Հյուրընկալվելիս Արթուր Պետրոսյանը, Տիգրան Եսայանն ու Արմեն Շահգելդյանը 3 անպատասխան գնդակ խփեցին:

2002-ին մրցակցի դաշտում կայացած ընկերական խաղում մեր հավաքականը հաղթեց շնորհիվ Արմեն Շահգելդյանի եւ Արման Քարամյանի խփած գոլերի: Միակ ոչ-ոքին գրանցվել է 2007-ի փետրվարին Անդորրայում կայացած ընկերական խաղում (0-0), որում մեր հավաքականը գլխավորում էր Իան Պորտերֆիլդը: Իսկ մինչ այդ մեր ֆուտբոլիստները եւս 2 հաղթանակ էին տոնել անդորրացիների նկատմամբ 2006-ի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում: Ճիշտ է, Երեւանում Բեռնար Կազոնիի գլխավորությամբ մերոնք դժվարությամբ հաղթեցին 2-1 հաշվով (գոլերը՝ Արա Հակոբյան, Ռոմիկ Խաչատրյան): Իսկ ահա հյուրընկալվելիս գրանցվեց խոշոր հաշիվ (3-0) Հենկ Վիսմանի գլխավորությամբ: Աչքի ընկան Արամ եւ Արա Հակոբյանները, մեկ գնդակ էլ սեփական դարպասը խփեց անդորրացի Սոնեխեն:

Մեկնաբանում են մարզիչները

Ֆուտբոլի 2012-ի Եվրոպայի առաջնության վիճակահանությունից հետո «B» խմբում ընդգրկված հավաքականների մարզիչներն իրենց կարծիքն են հայտնել ՈւԵՖԱ-ի պաշտոնական կայքէջում, որը ներկայացնում ենք ընթերցողների ուշադրությանը:

Վարդան Մինասյան (Հայաստան)-Չեմ կարծում, թե մեզ հեշտ խումբ է բաժին հասել: Սլովակիան աշխարհի առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր է նվաճել, իսկ Իռլանդիան ու Ռուսաստանը հանդես են եկել ընտրական մրցաշարի անցումային խաղերում: Մեզ բաժին են ընկել բարդ եւ ուժեղ մրցակիցներ: Չի կարելի հաշվի չնստել նաեւ Մակեդոնիայի հավաքականի հետ, որի հետ հանդիպումներում եւս հեշտ չի լինի: Սակայն մենք կձգտենք արժանավայել խաղ ցուցադրել եւ խմբում բարձր տեղ գրավել: Մեզ մոտ ներկայումս սերնդափոխություն է տեղի ունենում, այնպես որ մեր երիտասարդ ֆուտբոլիստների համար Ռուսաստանի, Իռլանդիայի եւ Սլովակիայի հավաքականների հետ հանդիպումները շատ օգտակար կլինեն:

Գուս Հիդինգ (Ռուսաստան)-Բավարարված եմ վիճակահանության արդյունքներով: Մեր խումբը լավն է, մարտական, որտեղ լուրջ պայքար է սպասվում: Իհարկե, մեր առաջնահերթ խնդիրն է լինել առաջինը: Հուսով եմ, որ դա ՌԴ հավաքականին կհաջողվի, թեեւ պետք է արժանին մատուցել իռլանդացիներին ու սլովակներին, որոնք վերջին տարիներին նվաճումների են հասել: Վերջին շրջանում ՌԴ հավաքականն առաջադիմել է, որի արդյունքում վիճակահանության ժամանակ ընդգրկվել էր առաջին զամբյուղում: Դա նշանակում է, որ խմբի հաղթողի գլխավոր հավակնորդը մենք ենք: Միայն այսքանը: Մենք չենք մոռանում, որ չկարողացանք աշխարհի առաջնության ուղեգիր նվաճել: Ուստի հաղթողի հավակնորդ լինելը դեռ չի նշանակում, որ վերջնագիծը կհատենք առաջին հորիզոնականում:

Վլադիմիր Վայս (Սլովակիա)-Նույն իրավիճակն է, ինչ աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի մեկնարկից առաջ: Այն ժամանակ մասնագետների մի մասը գտնում էր, որ մենք դժվարին խմբում ենք հայտնվել: Մյուսների կարծիքով մեր բախտը բերել էր: Այժմ մենք ավելի փորձառու ենք ու գիտենք, թե ինչպես դրական արդյունքի հասնենք բարձրակարգ թիմերի նկատմամբ: Միեւնույն ժամանակ հարկավոր է հետնապահների հետ էլ հաջող խաղալ:

Ջովանի Տրապատոնի (Իռլանդիա)-Քանի դեռ հանդիպումները չեն սկսվել, դժվար է ասել, թե որոնք են դժվար, որոնք՝ հեշտ: Բոլոր խմբերն էլ հավասարազոր են: Մեր խմբում ընդհանուր ֆոնի վրա առանձնանում են Ռուսաստանն ու Սլովակիան: Սակայն մենք արդեն ապացուցել ենք, որ ցանկացած մրցակցի հետ կարող ենք հավասար պայքար մղել, լինի թեկուզ Իտալիան կամ Ֆրանսիան: Մենք կարող ենք խաղալ նույնպիսի ոգեւորությամբ ու հավատով, ինչպես աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում էինք հանդես գալիս: Կարեւոր է նաեւ, որպեսզի մենք խաղանք այնպես, ինչպես վերջին հանդիպումներում:

Միրսադ Յոնուզ (Մակեդոնիա)-Մենք գոհ ենք վիճակահանության արդյունքներից: Բոլոր հավաքականներն էլ մեզ ծանոթ են, հանդիպել ենք տարբեր ընտրական մրցաշարերում: Կարծում եմ, լավ հնարավորություն ունենք խմբում գրավելու 2-րդ տեղը, եթե խաղանք այնպես, ինչպես վերջին կես տարում: Մրցակիցներին վերաբերում ենք որպես հավասար հնարավորություններ ունեցող հավաքականներ:

Կոլդո Ալվարես (Անդորրա)-Խմբում հաղթողի հավակնորդներ եմ համարում Ռուսաստանի եւ Սլովակիայի հավաքականներին: Իռլանդացիներն աչլետիկ կազմվածքով, կամային հատկանիշներով են օժտված, ուստի նույնպես կարող են անակնկալ մատուցել: Ռուսների հետ վերջին շրջանում վատ չենք խաղացել, կաշխատենք այս անգամ էլ նրանց համար խնդիրներ առաջացնել:

Դավիթ Շահինյանի տպավորիչ հաղթանակը

Մոսկվայում ավարտվեց շախմատային փառատոնը, որը ներառում էր վեց մրցաշար: «B» խմբի մրցաշարում պարզապես գերազանց ելույթ ունեցավ Դավիթ Շահինյանը: 9 հնարավորից վաստակելով 8,5 միավոր, 2167 անհատական վարկանիշ ունեցող հայ շախմատիստը գերազանցեց մրցակիցներին եւ արժանացավ գլխավոր մրցանակին: Դավիթը մեկնարկից 8 անընդմեջ հաղթանակ տոնեց եւ միայն ավարտական տուրում ռուսաստանցի Էդուարդ Խասնեւին հաջողվեց կանգնեցնել հայ շախմատիստի հաղթարշավը՝ ոչ-ոքի խաղալով: Դրանում մրցակցին օգնեց հենց Շահինյանը, որին կես միավորը բավարար էր հաղթող ճանաչվելու համար: Հարկ է նշել, որ նման բարձր ցուցանիշ հազվադեպ է պատահում շախմատի մրցաշարերում:

2-րդ տեղը 8 միավորով գրավեց ռուսաստանցի Ալեքսանդր Կոտովը, որը 7-րդ տուրում պարտվել էր Շահինյանին: 7,5-ական միավոր վաստակեցին Նիկոլայ Կրիվոնոսը, Սերգեյ Նեֆեդովը, Ալեքսանդր Ցուրիխինը, Էդուարդ Խասնեւը եւ Օլեգ Նեչաեւը:

Վատ հանդես չեկան Տիգրան Ս. Պետրոսյանն ու Տիգրան Հարությունյանը: Պետրոսյանը 6,5 միավորով գրավեց 22-րդ տեղը, իսկ Հարությունյանը 6 միավորով 45-րդ հորիզոնականը զբաղեցրեց: 6 միավորով 47-րդ տեղում է Հայկ Գալստյանը: Նույնքան միավորով 64-րդ տեղը գրավեց Մարկ Բասենցյանը:

Կանանց մրցաշարում բավական հաջող էր խաղում ՀՀ կրկնակի չեմպիոնուհի Լիլիթ Գալոյանը, որը 6 տուրից հետո 5 միավորով 7 շախմատիստուհիների հետ գլխավորում էր աղյուսակը: Ցավոք Լիլիթը շատ անհաջող խաղաց վերջին 3 տուրերում՝ վաստակելով ընդամենը մեկ միավոր: Նա հաղթեց Օլգա Դոլգովային, պարտություններ կրեց Մարինա Ռոմանկոյից եւ Բահիրա Կովանովայից: Արդյունքում Գալոյանը 6 միավորով զբաղեցրեց միայն 18-րդ տեղը:

Ռուսաստանը ներկայացնող Կարինա Համբարձումովան 6,5 միավորով 14-րդ տեղում հանգրվանեց: Իսկ մեկ այլ ռուսաստանցի՝ Մարինա Նազարյանը 3 միավորով գրավեց 120-րդ տեղը: Մրցաշարի հաղթող ճանաչվեց վրացի շախմատիստուհի Նազի Պաիկիձեն, որն իր հայրենակցուհի Սալոմե Մելիայի հետ 7,5 միավոր էր վաստակել, սակայն վերջինիս գերազանցեց գործակիցների աղյուսակով: 7-ական միավորով հաջորդ տեղերը զբաղեցրին Բահիրա Կովանովան, Ջիաո Հուեն, Մարինա Ռոմանկոն եւ Դարիա Պուստովոյտովան:

Ուժեղագույնների մրցաշարում հանդես եկող Աղասի Ինանցի արդյունքը բավական համեստ է: Նա 3 միավորով 158-րդ տեղում է: Զորս շախմատիստուհիներ՝ Կոնստանտին Չեռնիշովը, Եվգենի Բարեեւը, Լիեմ Լե Քուանը եւ Էռնեստո Ինարկիեւը վաստակեցին 7-ական միավոր: Գործակիցների աղյուսակով հաղթող ճանաչվեց Չեռնիշովը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

AZG NEW PDF.qxd 2/8/2010 11:35 PM Page 1

ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ ՄԻՆԻՍԵՐԻԱԼ

Ո՞վ է Ջոկերը

Համարյա «Որոգայթ»

Էկրանին խոշոր պլանով գրվում է՝ «Կգա ժամանակ, երբ փամփուշտներին կփոխարինեն ընտրաթերթիկները: Բացահայտենք Եվրոպան»: Էկրանը դանդաղ մթնում է:

Փողոցի մի ծայրում հավաքվածները եռագույն դրոշներ են թափահարում: Էկրանին խոշոր պլանով գրվում է՝ «Առաջ, Հայաստան»: Էկրանը դանդաղ մթնում է:

Փողոցի մյուս ծայրում հավաքվածները եռագույն դրոշներ են թափահարում: Էկրանին խոշոր պլանով գրվում է՝ «Պայքար, պայքար մինչ վերջ»: Էկրանը դանդաղ մթնում է:

Փողոցի մեջտեղում հավաքվածները տարտամ հայացքներով, մտահոգ ու ցավատանջ դեմքերով, իրար են նայում: Նրանցից մեկն ասում է.

Ես ուր են առաջ տանում, առջեւում ինչ է սպասում:

Մեկ ուրիշը կասկածոտ հայացքով դեսուդեն նայելով ասում է.

Էդ ում եւ ինչի դեմ են պայքարում: Էդ պայքարի վերջն ի՞նչն է :

Էկրանին խոշոր տառերով գրվում է՝ «Հայաստանը ժողովրդավարական երկիր է»:

Կադրի տակից հնչում է՝ «Ժողովրդավարական» երկրում դժվար բան է իշխանություն լինելը: Իսկ ո՞վ ասաց, որ հեշտ է նաեւ ընդդիմություն լինելը: Դրանց երկուսի գործն էլ բարդ է ու դաժան, դրանք կարծես ստեղծված են իրար ուտելու չտալու համար: Մեր երկրում իշխանությունը պատկանում է ժողովրդին: Բայց դրան հավատացողների թիվը դեռեւս չի շատանում: Կան մարդիկ, որոնց թվում է, թե իշխանությունը մի ավար է, որին տիրանում են ըմբշամարտում, բազկամարտում՝ հակառակորդին հաղթելու միջոցով: Պարզ է, որ ընդդիմությունն էլ, պարտվելով է կռվում, պիտի ամեն ինչ անի իշխանության ձեռքից այդ ավարը հետ խլելու համար: Ոմանց թվում է, թե «Իշխանությունը պատկանում է ժողովրդին» կարգախոսը մենք օգտագործում ենք եվրոպացիներին դուր գալու համար:

Իսկ իրականում...

Կադրում ցուցադրվում է, թե ինչպես իշխանությունը մասերը մոմ արած վառում է՝ ժողովրդին ապացուցելու, որ ինքը դիվուդադար չունի նրա մասին մտածելով:

Հաջորդ կադրում ընդդիմությունը ժողովրդին համոզում է, որ պետք չէ հավատալ, իշխանության մասերն իսկական չեն, հարկատուների փողերով իշխանությունն իր մասերի վրա չիրկիզվող շերտ է քաշել, այդ ամենը իմիտացիա է:

Ընդդիմությունը լուրեր է տարածում, որ իշխանության աչքի վերեւ ունք կա:

Դրան հաջորդող կադրում ոստիկաններն ու հատուկջոկատայինները նրանց շրջապատում են ու ասում.

- Սրբապղծություն է իշխանության աչքի վրա ունք տեսնելը, դրանով որոշել եք քանդել մեր պետականության հիմքերը, դուք հաստատ Արեւմուտքի կամ Արեւելքի, Հյուսիսի կամ Հարավի գործակալներ եք, մենք ստույգ տվյալներ ունենք, որ դուք բռնի իշխանափոխության ծրագրեր եք մշակել:

Իշխանությունը լավ գիտի, որ եթե լսի ընդդիմությանը, կատարի այն, ինչ նա է ուզում, ապա վերջինս մի օր կգա, կասի.

- Եթե խելքդ չի հասնում, ամեն ինչ մեր ասածով ես անում, դա քո տեղը չէ, վեր կաց, մենք ենք նստելու:

Եթե իշխանությունը բանի տեղ չդնի ընդդիմության ասածները, անի այն, ինչ խելքին է փչում, ընդդիմությունը ձայնն աշխարհ գցած կասի.

- Վայ, հարայ, հասեք, մեր իշխանությունը ավտորիտար է, երկրում բռնատիրություն, ռազմական խունտա, օլիգոպոլիա ու պլուտոկրատիա է ստեղծվել:

Դրանից հետո իշխանությունը ստիպված բանուգործը թողած աշխարհին պիտի ապացուցի, որ իրենց երկրում նորմալ ժողովրդավարական պետություն է ստեղծվում: Իսկ աշխարհի համար «ժողովրդավարությունը» պարտադիր օգտագործվող համեմունք է, առանց դրա երկիրը դառնահամ կդառնա:

Զանգը հնչում է, դասն սկսվում է: Դասը վարող դասատուն դասարան չի մտնում. օպտիմալացման ծրագրով նրա հաստիքը ժամանակավորապես կրճատվել է: Օգտվելով առիթից՝ աշակերտները դասի ժամանակ «իշխանություն-ընդդիմություն» են խաղում: Նրանք մերթ թռչում են աթոռների վրա՝ իշխանություն դառնում, մերթ ընկնում հատակին՝ ընդդիմության վերածվում: Այս ամենը երկար է շարունակվում: Դասամիջոցի զանգն էլ հակառակի պես հինգ տարին մեկ է հնչում:

Այս խաղի մեջ գլխավոր գործող անձը դասատուն է: Սակայն դասատուն, որին Ջոկեր են անվանում, ոչ մի կերպ չի բացահայտվում: Կռահեք՝ ո՞վ է Ջոկերը եւ ե՞րբ է ինքնաբացահայտվելու:

ՄՆԱՑԱԿԱՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Հրազդան

ՅՈՒՐԱՑՈՒՄՆԵՐ

ՀՀ մշակույթի նախարարի խորհրդականի նկատմամբ հարուցվել է քրեական գործ

ՀՀ գլխավոր դատախազության պետական շահերի պաշտպանության վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ մշակույթի նախարարի նախկին խորհրդական, աշխատակազմի իրավաբանական եւ վերահսկողության վարչության ներկայիս պետ Արեգ Հայրապետյանի նկատմամբ՝ պաշտոնական դիրքը չարաշահելու միջոցով խաբեությամբ առանձնապես խոշոր չափերի գումար հափշտակելու դեպքի առթիվ:

Գլխավոր դատախազությանն ուղարկված ՀՀ Վերահսկիչ պալատի կողմից հայտնաբերված անօրինականությունները «Ինօրինենք» ՍՊ ընկերության վերաբերյալ, ստուգմամբ պարզվել է, որ Արեգ Հայրապետյանը ՀՀ մշակույթի նախարարի 2007 թ. մայիսի 8-ի թիվ 233-Ա հրամանով եղել է ՀՀ օրենքով նախարարությանը հատկացված 19.010.000 դրամի շրջանակներում մեկ անձից ծառայությունների գնման գործընթացի նկատմամբ տեխնիկական հսկողություն իրականացնող հանձնաժողովի անդամ: Պաշտոնական դիրքը ծառայության շահերին հակառակ օգտագործելով Արեգ Հայրապետյանը «Ինօրինենք» ՍՊԸ-ի հետ գնման մշտական պայմանագիր է կնքել, ու նախատեսված 19.010.000 դրամը խաբեությամբ հափշտակելու դիտավորությամբ ստորագրել է փաստացի չկատարված աշխատանքների տեխնիկական բնութագրերին համապատասխանության վերաբերյալ 4 կեղծ եզրակացությունները: Այնուհետեւ մշակույթի նախարարի խորհրդական Ներսես Տեր-Վարդանյանը, նաեւ օժտված լինելով պատվիրատուի ղեկավարի լիազորություններով, ստորագրել է պայմանագրով նախատեսված, սակայն փաստացի չկատարված աշխատանքների հանձնման-ընդունման կեղծ արձանագրությունները, ինչի հետեւանքով հափշտակել է 19 միլիոն 010.000 հազար դրամ առանձնապես խոշոր չափերի գումար՝ պետությանը պատճառելով էական նյութական վնաս, ինչն անզգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետեւանքներ: Դեպքի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քր. օր.-ի 178-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի 38-178-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի եւ 308-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով: Քրեական գործն ուղարկվել է ոստիկանության քննչական գլխավոր վարչություն:

«Ազգը» ՀՀ մշակույթի նախարարության հայտարարությունը ստացավ՝ ՀՀ գլխավոր դատախազության կողմից քրեական գործ հարուցելու մասին տարածած հայտարարությունից հետո: Նախարարության հայտարարությունում նշված է, որ մշակույթի որոշ ոլորտի իրավական ակտերում փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտության համար, սահմանված կարգով դիմել է «Պետական գնումների գործակալությանը»՝ մրցույթ կազմակերպելու համար: Սակայն հայտարարված մրցույթին մասնակցելու որեւէ հայտ չի ներկայացվել եւ մրցույթը հայտարարվել է չկայացած: Այնուհետեւ օրենքով սահմանված կարգով կնքվել է մեկ անձից աշխատանքների գնման պայմանագիր՝ 2008-2013 թթ. մշակույթի զարգացման, ռազմավարության եւ այլ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ եւ այդ բոլորը առկա են նախարարությունում, եւ մինչեւ օրս այդ փաստաթղթերի հիման վրա ձեւավորվում ու իրականացվում են մշակույթի տարբեր ոլորտներում կարճաժամկետ եւ երկարաժամկետ ծրագրերը: «Նախարարությունը պատրաստվում է ամենայնս աջակցել գործի բազմակողմ ու օբյեկտիվ քննությանը եւ նախաքննության մարմնին տրամադրել բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերն ու նյութերը», նշված է հայտարարության մեջ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Ակսոն» ԱՀ Բոռայի հարթակում իրականացվելու է «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի կողմից ներկայացված գույքի աճուրդային վաճառքը՝

- Բազմաբնակարան շենք՝ ընդ. մակերեսը 6563.6, հողը 0.086հա: Հասցե՝ ք. Երեւան, Մամիկոնյանց 36/8: Մեկնարկային գինը 1,143,841,000 դրամ:

Աճուրդի փուլերը՝ դասական, այնուհետեւ հոլանդական եղանակներով 09.03.2010թ-ից մինչեւ 30.12.2010թ. յուրաքանչյուր աշխատանքային օր ժ.13.00-ից, ք.Երեւան, Ագաթանգեղոսի 6/1 հասցեում: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 56-45-13 կամ այցելել **www.akson.am** վեբ կայքը:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է ՀՀ Արարատի մարզի Սիփանիկ համայնքում հողի սեփականատեր **Թոռնիկ Գրիգորյանի՝** ձկնատնտեսական եւ ոռոգման նպատակներով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 200 լ/վրկ ջրառի նոր ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ բնապահպանության նախարարություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2010 թ. փետրվարի 15-ին, ժամը 16-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 08.02.2010 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	378.25
EUR	1	ԵՎՐՈ	518.16
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	12.41
GEL	1	Վրաց. լարի	220.04

«Տոյոտա»-ի նախագահը արդեն երկրորդ անգամ ներողություն է խնդրում

«Ազգ»-ը նախորդ համարում տեղեկացրել էր, որ մեքենա արտադրող «Տոյոտա» ընկերությունը լուրջ խնդիրներ ունի: Ընկերությունն իր՝ 2005-09-ին արտադրած «Պրիուս» մակնիշի հիբրիդային մեքենաները հետ է կանչում համաշխարհային ավտոշուկայից: Հատկապես հյուսիսամերիկյան եւ ճապոնական շուկաներում արդեն ձեռք է բերվել համաձայնություն այս կապակցությամբ: Նախատեսվում է, որ ընդհանուր առմամբ 9 մլն մեքենաներ հետ կբերվեն արտադրող ընկերություն: Ընդ որում «Տոյոտան», ըստ հասցեագրված 160 հազար սպառողական բողոքների, ունի նաեւ արագացման ոտնակի խնդիրներ:

«Տոյոտան» համարվում է մեքենա արտադրող ամենախոշոր ընկերություններից մեկն ավտոարդյունաբերության ողջ պատմության ընթացքում: Իսկ արտադրանք հետ կանչելու փորձ ընկերությունը չունի, սակայն մի քանի ամսվա ընթացքում կարողացել է արդեն հավաքել մի քանի միլիոն մեքենա: Արագացման ոտնակի թերությունները մասնագետներից ոմանք բացատրում են վարորդի ոտքերի տակ, ոտնակների մոտ տեղադրված գորգի կառուցվածքով, իսկ ոմանք էլ պնդում են, որ դրա պատճառը հենց ոտնակի մեջ է: Ինչեւէ, «Տոյոտա»-ի «դժբախտությունները» սկսվեցին դեռեւս անցյալ տարվա սեպտեմբերից, երբ ընկերությունը ստիպված էր ամերիկյան շուկայից հետ բերել 3,8 մլն մեքենա հենց սպառողների բողոքների հիման վրա: Թերի ոտնակների պատճառով տեղի էին ունենում դժբախտ պատահարներ «Տոյոտայի» արտադրանք համարվող «Լեքսուս» մակնիշի մեքենայով, հենց այս պատճառով մի ամերիկացի սպա ընտանիքի հետ ենթարկվեց ճանապարհային պատահարի: Իսկ ընդհանուր առմամբ, միայն ԱՄՆ-ում եւ միայն 2009-ին այս պատճառով ավտովթարներից մահացել են 5 հոգի: Ընկերությունը խորհուրդ տվեց մեքենաներից դուրս հանել վերոհիշյալ գորգը եւ երթեւեկել առանց դրա: Ընդ որում, երեւում է, որ այդպես սպառողները երթեւեկելու են բավական երկար, նախատեսվում է, որ «Տոյոտան» կարող է վերանորոգել իր՝ ոտնակները միայն 2010-ի ապրիլից, երբ, ենթադրվում է, որ կհավաքվեն բոլոր թերի մեքենաները: Իսկ մինչ այդ, փաստորեն, թերի մեքենաների տերերը պետք է սպասեն իրենց փոխհատուցմանը, կամ պետք է շատանան ճանապարհային պատահարները:

Միայն այս տարվա հունվարի վերջին «Տոյոտան», ներողություն խնդրելով իր սպառողներից, հայտարարեց, որ անհրաժեշտ է հետ կանչել մեքենաները, ընդ որում, ընկերության տնօրենությունն արդեն ընդունեց, որ «բանը գորգերի մեջ չէ», այլ հենց ոտնակների թերության: «Տոյոտան» նաեւ խոստովանեց, որ թերությունները հիմնականում առկա են Toyota RAV4, Corolla, Matrix, Highlander եւ այլ մեքենաներում: Այս, ինչպես նաեւ հիբրիդային «Պրիուս» մակնիշի մեքենաների թերությունները, «Տոյոտա» ընկերության նոր հայտարարության համաձայն, նախատեսվում է վերացնել միայն 2010-ի վերջերին: Իսկ երեկ ընկերության նախագահ Ակիո Տոյոդան, երկրորդ անգամ ներողություն խնդրելով սպառողներից, ասաց. «Հավատացեք ինձ, «Տոյոտան» անվնաս է», սակայն, ինչպես երեւում է, դա այնքան էլ այդպես չէ, հակառակ պարագայում ինչո՞ւ է ընկերությունը հյուսիսամերիկյան շուկայից հետ կանչում 103 հազար, ճապոնականից՝ 176 հազար, իսկ եվրոպականից՝ ավելի քան 50 հազար մեքենա: Ի դեպ, ռուսական աղբյուրների համաձայն, միայն ռուսական շուկայից «հետդարձի» կարիք ունեն 160 հազար «Տոյոտաներ»: Եվ չնայած ընկերությունը հավաստիացնում է, որ եվրոպացի սպառողներն այդքան էլ անհանգստանալու կարիք չունեն, «Տոյոտա»-ի գրասենյակ իրենց բողոքներ են ուղարկել նաեւ 1,8 մլն մեքենատեր Եվրոպայից:

Իսկ եթե հաշվի առնենք, որ մեր երկիր արտասահմանյան մեքենաներ մտնում են «ինչպես ասես, եւ որտեղից ասես», ապա կարելի է գոնե ենթադրել, որ հայկական ավտոշուկայում նույնպես հնարավոր է գտնել «հետ տանելու» «Տոյոտաներ»:

ՀՈՎԻԿ ԱՖՅԱՆ

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 08.21.2010, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Նոյեան Տապան» ՍՊԸ տպարանում՝ Իսահակեան 28: